

VUOSIJULKAISU

Järvenpään lukio 20-21

 jakenlukio

 www.jarvenpaanlukio.fi

 Järvenpään lukio

Toimitus: Marjaana Svala
Taitto ja ulkoasu: Tea Lindroos
Kannen kuva: Julia Hjerppe

SISÄLLYSLUETTELO

- 4 Rehtorin sanat
- 6 Näkökulmaa lukioihin hakeutumisesta ja niiden vertailusta
- 8 Olipa kerran... opetussuunnitelma
- 11 Virtuaaliurapäivä
- 12 Etäyhteyksistä uusia mahdollisuuksia
- 14 Miten koulukirjasto voi palvella etäopiskelijaa?
- 17 Etäopetus liikunnassa
- 19 Menestystä jääkiekossa, Mikko Perttu – askelmerkkinä Järvenpään lukio
- 20 Jääurheilun aamuvalmennus
- 22 Kuvataiteen lukiodiplomi
- 33 Kuvataiteen lukiodiplomi osaksi ylioppilaskirjoituksia?
- 35 Musiikin ja tanssin outo vuosi - Live-striimejä ja virtuaalikonsertteja
- 36 Musiikin etäopetus – uhka vai mahdollisuus?
- 38 Lukion musiikkidiplomi
- 39 Vierailijoita musiikkilinjalla
- 41 Tanssinlinjan vuosi
- 42 Lumakuntoa ylläpitämässä
- 43 Ruudun toisella puolella pieni pala Afrikkaa
- 46 Draamaopinnoissa sykkii elämä!
- 48 Lavalle astuessa adrenaliini virtaa – opiskelija Mikael Viemerön kokemus
- 49 Onni
- 50 Kielidiplomi ja kansainvälisyyspassi 2020–2021
- 51 Rauhan rakentamista harjoittelemassa
- 52 Vaihto-oppilaat 2020–2021
- 54 Kokemuksia etäopiskelusta aikuislinjalla
- 56 AP!
- 57 Psykologiaa lukion aikuislinjalla
- 58 Kirje lukiolaiselle
- 61 Senioriyhdistys - Riemuylioppilaan puhe

REHTORIN SANAT

Opettavainen lukuvuosi

Järvenpään lukion toiminta on perinteisesti hyvin vakiintunutta. Lukuvuosisuunnitelman valmistelu käynnistyy keväällä, ja suunnitelma vahvistetaan syyslukukauden alussa. Olemme tottuneet siihen, että tämän jälkeen muutoksia ei tarvitse juuri tehdä, ja useimmiten kaikki suunnitellut asiat toteutuvat. Tämä lukuvuosi on kuitenkin ollut poikkeuksellinen koronapandemiasta johtuen. Lukuvuoden aikana olemme joutuneet tekemään kuusi kertaa muutoksen lukuvuosisuunnitelmaan, kun opetusta on jouduttu järjestämään tilanteesta riippuen joko etä-, lähi- tai hybridiopetuksena. Näitä oppimis- ja opetuskokemuksia on kuvailtu tässä vuosijulkaisussa.

Emme ole voineet järjestää yhteisiä tapahtumia Areenalle kokoontuen, ja kansainväliset projektit ja monet vierailut on jouduttu perumaan. Erilaisten yhteisten tapahtumien puuttuessa niiden merkitys oppilaitoksen yhteisöllisyyden vaalimisessa on tullut uudella tavalla näkyväksi. Iloksemme lukuvuoden aikana on kuitenkin onnistuttu toteuttamaan joitain kansanvälisiä projekteja ja vierailuja etäyhteyksien avulla. Lukuvuoden lopussa pystyimme toteuttamaan etätapahtumana myös kunnallisvaaleihin liittyvän vaalipaneelin. Tämä on ollut tärkeää, sillä lukiomme on tunnettu myös yhteiskunnallisesta aktiivisuudestaan.

Tätä kirjoittaessani lukuvuoden päättymiseen on aikaa vajaan kolme viikkoa. Olemme välttyneet joukkoaltistumisilta lukiollamme koko koronapandemian ajan. Olemme myös järjestäneet pandemian aikana kolmet ylioppilaskirjoitukset, jotka kaikki ovat sujuneet ongelmitta. Tämä osoittaa, että me kaikki olemme noudattaneet esimerkiksi koronapandemiasta annettuja suosituksia. Vastuullisesta toiminnasta ansaitsevat kiitoksen koko henkilökunta ja erityisesti opiskelijat.

Opetuksen järjestäminen koronapandemian keskellä on ollut henkilökunnalle haastavaa. Tämän lisäksi lukuvuoden aikana on valmistauduttu 1.8.2021 voimaan astuviin muutoksiin. Ensi syksynä aloittavia opiskelijoita varten on laadittu uusi opetussuunnitelma ja valmistauduttu laajennetun oppivelvollisuuden toimeenpääntöön. Merkittävimmät uudistukset opetussuunnitelmassa ovat laaja-alaisen osaamisalueiden korostuminen, laajempien opintokokonaisuuksien muodostaminen, oppiaineiden välisen yhteistyön ja korkeakoulu yhteistyön lisääminen sekä opiskelijan hyvinvoinnin tukeminen eri tavoin. Oppivelvollisuus uudistuksen tavoitteena on myös, ettei toisen asteen opintoja ei keskeytetä ja että kaikki siis suorittaisivat toisen asteen koulutuksen. Meidän lukiossamme opintojen keskeyttäminen on ollut hyvin vähäistä, ja lukio-opintojen keskeytyessä olemme aina tukeneet opiskelijan siirtymistä muihin opintoihin. Tässä mielessä oppivelvollisuus ei aiheuta toimintatapoihimme muutosta. Lukiomme näkökulmasta tarkasteltuna oppivelvollisuus uudistus merkitsee erityisesti maksutomia oppimateriaaleja ja -välineitä opiskelijoille, jotka aloittavat lukio-opintonsa ensi syksynä.

Vuosi on ollut kaikkialla haastava. Toisille se on merkinnyt pelkoa toimeentulosta, toisille taas kasvanutta työtaakkaa. Olemme selvinneet vuodesta kiitettävästi. Lukiolla olen kuullut monen sanovan: "Vaikka vuosi on ollut työntäyteinen, on tullut opittua paljon sellaista, josta on hyötyä tulevaisuudessa." Kun pandemia on aikanaan ohi, on oletettavaa, että etä- ja verkkotyöskentely tulee olemaan suuremmassa roolissa kuin ennen pandemiaa – sen verran positiivisia kokemuksia siitä on saatu, vaikka olemme myös havainneet, että se ei ole kaikille paras vaihtoehto. Samoin olemme todella saaneet harjoitella epävarmuuden sietämistä, jota pidetään yhtenä keskeisimmistä työelämätaidoista.

Kiitos kaikille lukuvuodesta!

Rentouttavaa lomaa!

Marja-Liisa Lehtiniemi
Järvenpään lukion rehtori

Näkökulmaa lukioihin hakeutumisesta ja niiden vertailusta

Nyt on jälleen se aika keväästä, kun nuoret hakevat yhteishaun kautta toisen asteen koulutukseen, lukioihin tai ammatillisiin oppilaitoksiin. Yhteishaku alkoi helmikuussa ja päättyy maaliskuun 23. päivä. Näihin aikoihin viriää usein myös keskustelua hakeutumisesta, lukioden vetovoimasta ja ylioppilastulosten vertailusta.

Järvenpään lukiolla on ollut hyvä vetovoima, tänne halutaan opiskelemaan. Viime keväänä Järvenpään lukioon haki ennätyksellisesti 481 hakijaa ensimmäisellä hakutoiveella. Lukion yleislinjalle pääsi 8,83 keskiarvolla.

Yhteishaussa voi hakea vapaasti mihin tahansa

Hakutulosten julkistamisen aikaan nousee usein esille, miksi oman kunnan nuori ei päässyt kotikuntansa lukioon. Toisen asteen koulutuksiin, johon lukio ja ammatillinen koulutus kuuluvat, haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa.

Yhteishaussa opiskelijoilla on vapaa hakeutumisoikeus kaikkiin oppilaitoksiin, joiden on ilmoitettu kuuluvan yhteishakuun. Oman kunnan opiskelijoita ei voi suosia valinnassa. Onhan myös niin, että yhteishaku mahdollistaa myös järvenpääläisten hakeutumisen muiden paikkakuntien lukioihin. Yhteishaun valtakunnallisesta organisoinnista vastaa Opetushallitus. Lain mukaan hakijoita tulee kohdella yhdenvertaisesti, ja esimerkiksi asuinkunta ei voi olla valintaperuste.

Mikä onkaan oikea tapa vertailla lukioita?

Lukioita vertaillessa nostetaan esiin, miten ylioppilaskirjoituksissa on menestytty. Kun opiskelijat valitaan korkeilla keskiarvoilla lukioon, on todennäköisempää, että sieltä kirjoitetaan keskimääräistä paremmin kuin alhaisemman keskiarvon lukioista. Oma mielenkiintoisen selvittelyn aihe on, miksi ruotsinkieliset lukiot sijoittuvat vertailussa hyvin.

Kun ylioppilastuloksia verrataan ottaen huomioon opiskelijoiden lähtötaso, voi lukioden järjestys muuttua vertailussa. Nopeasti katsottuna lähtötason vertailu vaikuttaa oikeudenmukaiselta. Tässäkin vertailussa on omat haasteensa. Ensinnäkin, jos tarkastellaan, miten lukion on onnistunut parantamaan opiskelijoiden suorituksia lukioaikana. Jos opiskelijat tulevat jo lähtökohtaisesti korkeilla arvosanoilla, miten heidän suoritustasoaan voi enää parantaa. Toiseksi vertailu ei ota huomioon kirjoituksissa hylättyjä opiskelijoita eikä opintonsa keskeyttäneitä opiskelijoita.

Yleisesti reputtaneita kirjoituksissa on vähän. Kuitenkin jos on vähän ylioppilaita ja muutamiaakin reputtaneita, nämä laskisivat koulun keskiarvoa vertailussa. Isossa ylioppilasmäärässä tällä ei olisi samaa vaikutusta. Samoin lukioissa opintojen keskeyttäminen on yleensä vähäistä. Kuitenkin meillä voi olla lukioita, joissa tämä on keskimääräistä suurempaa. Tällainen lukio voi pärjätä hyvin lähtötasovertailussa, mutta siitä ei ilmene, että lukioista on keskimääräistä enemmän keskeyttäneitä ennen kuin on edes päästy kirjoituksiin asti.

Kolmanneksi on epävarmaa vertaammeko samaa lähtötasoa opiskelijoiden kesken. Tiedossa on, että perusopetuksesta annettavat arvosanat voivat vaihdella. Tämä on inhimillistä, kun perusopetuksessa ei ole valtakunnallista ylioppilastutkintoon verrattavaa koetta. Tähän on myös Opetushallitus kiinnittänyt huomiota.

Kaikki kunnat ovat maksumiehinä

Kun jonkin kunnan lukioon hakeutuu oppilaita muista kunnista, herää keskustelu, kuinka paljon toinen kunta vastaa muiden kuntien opiskelijoiden koulutuskustannuksista. Toisen asteen koulutuksen rahoituksesta vastaavat kaikki kunnat ja valtio. Kunnilta rahoitusta kerätään asukasmäärän mukaan. Siten myös sellaiset

kunnat, joissa ei ole ollenkaan toisen asteen koulutusta, osallistuvat koulutuksen rahoitukseen. Näin myös tällaisen kunnan oppilaalla tulee olla oikeus koulutukseen. Koulutuksen järjestäjille nämä kunnilta ja valtiolta saadut varat palautuvat valtionosuuksina.

Lukiokoulutuksen rahoituksen näkökulmasta kuntien kannalta ongelmaksi on muodostunut, että opiskelijakohtaista valtionosuutta on leikattu. Järvenpäässä valtionosuudet kattavat sangen hyvin lukioista aiheutuneet kustannukset. Tähän vaikuttavat monet kehittämistoimenpiteet, joita lukion eteen on tehty. Yksi tekijä on oppilaitoksen koko, joka lisää kustannustehokkuutta. Järvenpääläisten veronmaksajien etu on, että lukio on iso.

Kuitenkaan lukio ei olisi saavuttanut nykyistä kokoluokkaa pelkästään järvenpääläisillä oppilailla. Lukiomme on iso suhteessa asukasmääräämme. Huomattavaa on myös, että em. valtionosuuksilla katetaan aikanaan tulleet rakentamiskustannuksia pääomavuokrissa. Siten muidenkin kuntien opiskelijat rahoittavat rakennuskustannuksia.

Järvenpäässä yksilöllisiä opiskelupolkuja

Uskon, että kaikissa Suomen kouluissa yritetään tehdä parhaansa sen eteen, että oppilaat pärjäisivät opinnoissa ja elämässä. Järvenpään lukiossa olemme erityisesti kehittäneet opiskelijoiden yksilöllisiä opiskelumahdollisuuksia, ja tämä tuntuu olevan opiskelijoille vetovoimatekijä. Samoin meille on tärkeää, että opiskelija saa suoritettua opinnot loppuun, vaikka olisi vaikeuksia opintojen aikana.

Kun muutenkin korkeakoulujen valintaperusteiden uudistukset ovat nostaneet esiin ylioppilastutkinnossa menestymisen ja aiheuttavat paineita lukiolaisille, olisiko hyvä tähdentää, että elämässä voi menestyä hyvinkin monenlaisilla koulutodistuksilla. Toisaalta hyvä kysymys on, miten elämässä menestyminen määritellään?

Teksti Marja-Liisa Lehtiniemi, Järvenpään lukion rehtori

Teksti on julkaistu ensimmäisen kerran Järvenpään kaupungin Järvenpäissään-blogissa 2.3.2021.

Olipa kerran... opetussuunnitelma

OBS! LOPS, OPS ja OPH

Lukio ei ole saari, vaikka moni meistä opettajista ehkä haluaisi nähdä sen sivistyksen majakkana tyhmistyvässä maailmassa, ”totuuden, hyvyyden ja kauneuden temppelinä”. Demokratiaan ja markkinatalouteen perustuvaan yhteiskuntaan kuuluu kuitenkin jatkuva muutos. Koulutkin joutuvat laulamaan koulutuksen maksajan, ulkopuolisen todellisuuden, lauluja; niinpä ne ovat väistämättä jatkuvassa muutoksessa niin sisällöissä, arvoissa kuin tavoitteissakin.

Suuren rakennemuutoksen ja kaupungistumisen aikaan 1970-luvulla muinaiset oppikoulut, kuten myös vuonna 1928 perustettu alkuperäinen Järvenpään yhteiskoulu, jaettiin pakolliseksi peruskoulun yläasteeksi ja vapaaehtoiseksi lukioksi. Ne, kuten vuonna 1976 aloittanut Järvenpään lukio, nähtiin rajun muutoksen keskellä koulutusta ja koko yhteiskuntaa tasa-arvoistavana voimana. Sitten maailma on muuttunut vieläkin nopeammin. Usko kehitykseen ja vaurastumiseen on vaihtunut yhteiskunnalliseen epävarmuuteen. Tietotulva vaanii kaikkialla, työelämä on muuttunut, huoli maapallon tulevaisuudesta painaa ihmisiä ja yksi yhteinen suomalainen kertomus ja missio on hajonnut. Miten lukio sitten voi vastata uudenlaisiin haasteisiin?

Eduskunta on ohjannut lukiokoulutuksen kehitystä lainsäädännöllä vuosina 1983, 1998 ja 2018, ja valtioneuvosto puolestaan päättää lukion tuntijaosta eli siitä, paljonko mitään ainetta on pakko opiskella. Esimerkiksi eri aineiden opetusmäärien muutos kertoo yhteiskunnan tarpeista ja arvoista. Lukio-opetuksen sisällöt eli opetussuunnitelmien perusteet (LOPS) päättää kuitenkin Opetushallitus (OPH), opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto. Lopuksi koulutuksen järjestäjä, esimerkiksi Järvenpään kaupunki ja sen edustajina luottamushenkilöt, hyväksyy lukion oman opetussuunnitelman (OPS), jossa

täsmennetään, vaan ei muuteta opetussuunnitelman perusteiden sisältöjä, tavoitteita tai muita ohjeita.

Lukio muuttui jo vuonna 1982 kurssimuotoiseksi ja kouluja kannustettiin siirtymään jaksojärjestelmään, jossa lukujärjestykset vaihtuvat noin viisi kertaa vuodessa. Vuoden 1985 opetussuunnitelman perusteissa eli ensimmäisessä varsinaisessa lukion opetussuunnitelmassa määriteltiin opetuksen sisällöt hyvin tarkkaan eikä tavallisille kouluille annettu juurikaan liikkumavaraa. Seuraavassa LOPSissa vuonna 1994, kylmän sodan jälkeisen ajan vapauden ja normikontrollin riisumisen hengessä, lukioille annettiinkin päinvastoin hyvin suuri vapaus päättää itse sisällöistä. Samalla alkoi myös luokattomuus, jossa ryhmät vaihtuvat joka tunti opiskelijan omien valintojen mukaan eikä enää jääty luokalle, vaan pidennettiin opiskeluaikaa. Lukiolainenkin sai lisää vapautta – ja vastuuta.

Vapaus johti kuitenkin siihen, että alettiin epäillä, saavatko opiskelijat kaikissa lukioissa samat valmiudet ylioppilaskirjoituksiin. Vuoden 2003 LOPS muuttui lihaksi 1.8.2005 ja siinä palattiinkin osittain tiukempaan säätelyyn. LOPS 2015 ei paikallisella tasolla tuonut paljonkaan uutta. Mutta sitten tulikin vuoden 2019 LOPS, joka koskee 1.8.2021 alkaen lukio-opinnot aloittavia ja jota on markkinoitu suurena muutoksena. Kerrotaan, että OPH:n sivuilla luki vähän aikaa: ”Lukio on valmis.”

Mitä nyt muuttuu?

Myös LOPS 2019 on tehty vastaamaan nykyajan haasteisiin tämän ajan arvojen mukaan. Sisällöissä ja tavoitteissa lukio-opinnot pyritään yhä voimakkaammin kytkemään jatko-opintoihin ja työelämään. Opiskelun tukitoimia lisätään ja tarkennetaan. Lisäksi opiskelijan edistymistä pitää arvioida yhä enemmän jatkuvalla

monipuolisella palautteella. Tämän pitäisi kannustaa opiskelijaa itsensä kehittämiseen. Säätely ei kuitenkaan käytännön tasolla paljon lisääny: lukion tuntijako ei muutu, opetusmenetelmät kehittyvät edelleenkin opettajien oman kehittymisen myötä (ns. pedagoginen vapaus) ja koulut saavat päättää omista valinnoista opinnoistaan ja profiloitumisestaan, oppituntien pituudesta, jaksojen määrästä ja paljosta muusta.

Tiedon hajanaisuuteen ja epävarmuuteen lukio-opinnoissa pyritään vastaamaan niin, että kaikessa opetuksessa ja arvostelussa otetaan huomioon laaja-alaiset teemat. Näitä ovat esimerkiksi eettisyys, globalisaatio, hyvinvointi, monitieteisyys, vuorovaikutus ja yhteiskunnallinen osaaminen. Lisäksi lukion on tarjottava niin sanottuja temaattisia opintoja, joita ei ole suoraan sidottu tiettyyn oppiaineeseen. Idea ei ole uusi, vaan aiemmissakin 2000-luvun OPSeissa on ollut teemaopintoja ja aihekokonaisuuksia sekä ylioppilaskirjoituksissa oppiainerajat ylittäviä kysymyksiä. Tavoitehan on tässäkin mitä parhain: samoja asioita tarkastellaan eri oppiaineiden näkökulmista niin, että opiskelijoille syntyy niistä kokonaiskuva. Lukiosta ei valmistuisi vain yhden tai kahden alan kapeanäköisiä jatko-opintovalmiita spesialisteja, vaan laajan yleissivistyksen omaavia ja maailmaa kokonaisuutena hahmottavia ylioppilaita.

Suurin muutos liittyy kuitenkin käsitteisiin. Sana ”kurssi” katoaa opetussuunnitelmasta. Tilalle tulevat opintojaksot, jotka voivat koostua yhdestä tai useasta moduulista. Moduulit taas vastaavat entisiä kursseja, mutta nyt moduuleita voi yhdistää erilaajuisiksi kokonaisuuksiksi eli juuri opintojaksoiksi vaikka oppiainerajojen yli. Tiedon pirstaloituminen pitäisi näin saada kuriin, kehittää opiskelijan laaja-alaista ymmärrystä ja parantaa epäsuorasti hänen jaksamistaankin. Lukiot saavat itse kehittää omat opintojaksotensa profiloitumisensa ja resurssiensa mukaan, eikä OPH anna niistä tarkempia määräyksiä.

Opintojen ja lukiotutkinnon laajuuden mittarina ei käytetä enää jatkossa ”kurseja”, vaan sitä varten on uusi yksikkö, korkeakouluista jo vuodesta 2005 tuttu opintopiste. Lukiotutkinto on jatkossa 150 opintopistettä eikä enää 75 kurssia. Vanha kurssi vastaa siis kahta opintopistettä.

Lukiossa on samaan aikaan muitakin muutoksia, jotka lisäävät opintojen laaja-alaisuutta ja muuttavat lukiota vähintäänkin yhtä paljon kuin uusi OPS. Ylioppilaskokeisiin tuodaan viides pakollinen kirjoitusaine, minkä pitäisi monipuolistaa opiskelijan opinto-ohjelmaa ja tukea laaja-alaisen ymmärryksen kasvua. Tämä muutos koskee ylioppilaskirjoitukset keväällä 2022 ja sen jälkeen aloittavia. Pohdinnassa on myös, voisiko lukiodiplomi korvata yhden viidestä yo-kokeesta. Näin saataisiin tutkinnosta ”tasapainoisempi kokonaisuus, jolla mitataan nykyistä paremmin opintojen omaksumista”. Lisäksi lukuvuodesta 2021–2022 lukio-opinnot aloittavilla on myös oppivelvollisuus- eli ”ilmainen” lukio.

Nähtäväksi jää, vastaako OPS, sen ihanteet ja muut uudistukset, riittävästi tämän hetken lukiokoulutuksen suurimpaan haasteeseen eli opiskelijoiden jaksamiseen. Lisääntykö työmäärä entisestään, kun jatkuva arviointi ja jatko-opintovaatimukset lisääntyvät? Pääsykokeisiin päänttämistä piti helpottaa antamalla ylioppilaskirjoitusten tuloksille lisää painoarvoa, mikä on kuitenkin lisännyt lukion stressaavuutta. Laaja-alaisen osaamisen ihanteista huolimatta nuoren odotetaan myös erikoistuvan tiettyihin aineisiin lukioaikana ja opiskelevan niitä suurimmassa mahdollisessa laajuudessa ylioppilaskokeen, jatko-opintojen ja jopa työelämän vuoksi. Samaan aikaan lukion pitää kasvat-
taa jaksava ja työssä notkea globaalin maailman kansalainen, aktiivinen osallistuja, monipuolisesti sivistynyt ja kokonaisuuksia hahmottava tulevaisuuden ihminen.

Teksti Tommi Suvensaari, historian ja yhteiskuntaopin lehtori

Lisää näkökulmia: Arno Kotron essee ”Lukio meni rikki”, Suomen Kuvalehti 10/2021

ETÄOPETUS ETÄOPISKELIJA ETÄOPETTAJA ETÄLYF

Mistä muistetaan lukuvuosi 2020-2021? Koronapandemiasta, käsidesistä ja kasvomaskeista tietenkin! Lukiossamme opiskeltiin lukuvuoden aikana vaihtelevasti lähi-, etä- ja vuorotteluopetuksessa sekä erilaisissa hybridimalleissa. Pitkin tätä julkaisua on koottu kokemuksia, maistiaisja ja muisteluja siitä, miten poikkeusolot ja -järjestelyt leimasivat koko lukuvuotta ja mitä uutta etäopetus toi koulun arkeen.

Kuvitus Tea Lindroos

Virtuaaliurapäivä

- Missä minä olen hyvä?
- Mikä ammatti sopisi minulle?
- Minne hakisin?
- Mitä kaikkea voi jatko-opinnoissa opiskella?

Nuoren lukiolaisen maailma on täynnä pohdintaa. Oppitunneilla pohditaan pandemian vaikutusta maailmantalouteen ja derivaatan nollakohtia. Samalla pitäisi pohtia sitä, mitä tapahtuu lukio-opintojen jälkeen. Päätöstä on vaikea tehdä ilman faktatietoa eri aloista ja opinnoista sekä tietoa siitä, millainen tulevaisuuden työelämä on.

Lukiomme rehtori Marja-Liisa Lehtiniemi aloitti oppilaitokseemme opinto-ohjaajana syksyllä 2005. Pohjoisesta muuttaessaan hän toi mukanaan oppilaitokseemme uuden tapahtuman, urapäivän, joka on järjestetty vuodesta 2006 lähtien vuosittain osana lukiomme opinto-ohjauksen kokonaisuutta. Perinteeksi vuosien varrella muodostunut urapäivä kohtasi syksyllä 2020 aivan uudenlaisen tilanteen, kun covid-19-virus esti kutsumasta eri alojen opiskelijoita ja ammatilaisia oppilaitokseemme vierailulle.

Opotiimimme pohti kovasti, miten ihmeessä voisimme pitää kiinni perinteestä ja samalla huolehtia opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuudesta. Koko urapäivän peruminen tuntui mahdottomalta ajatukselta, ja tiimin aivoriihessä syntyi ajatus virtuaalisesta urapäivästä.

Kutsu virtuaaliseen urapäivään lähti entisille opiskelijoillemme ja eri oppilaitoksiin elokuussa. Kaikkien riemuksi saimme paljon innokkaita ilmoittautumisia, ja toivo urapäiväperinteen ylläpitämisestä vahvistui. Pian opojen sähköposti täyttyikin uratarinavideoista ja niiden kautta lukuisista tervehdyksistä eri puolilta Suomea.

Saimme kokoon monipuolisen kattauksen eri alojen esittelyjä, joita abit pääsivät kuuntelemaan osana abivuoden opokurssia lokakuussa. Kakkosille uratarinat avautuivat kevään

opokurssilla, ja ykköset tutustuivat heille vielä tuntemattomaan perinteeseen keväällä.

Vaikka urasuunnittelu ja ammatinvalintapohdinta siirtyikin osittain etätoteutukseen, nousi opiskelijoiden urapäiväpalautteesta monia keskeisiä ajatuksia, joiden siivittämänä oma pohdinta tulevaisuudesta rikastuu ja syvenee. Nähtäväksi jää, voidaanko ensi syksyn urapäivä toteuttaa lukiolla normaaliin tapaan. Virtuaalinen urapäivä osoitti meille opoille kuitenkin sen, että aina on mahdollista löytää soveltavia tapoja ylläpitää perinteitä.

Teksti Sanna Alanko, opinto-ohjaaja

Abien mietteitä urapäivästä

"Videosta sain irti ainakin sen, että uskallan rohkeasti tutustua useampaan alaan, jos ei ole yhtä tiettyä, mikä tuntuisi minulle oikealta. Myös tuplatutkinto oli minulle uusi asia."

"Yksi keskeinen ajatus videosta oli se tunne, joka tuli, kun sitä kuunteli: 'Hei tää vois oikeesti olla se mun juttu.' Hankin vielä esittelyvideon jälkeen alasta lisätietoja ja oikeasti kiinnostus on suuri tätä koulutusta kohtaan."

"Yliopisto ei ole päätepiste, vaan senkin aikana ja sen jälkeen voi vaihtaa alaa."

Etäyhteyksistä uusia mahdollisuuksia

Videopuheluja on hyödynnetty Järvenpään lukion kursseilla jo ennen korona-aikaa. Esimerkiksi yhteiskuntaopin kursseilla, joilla käsitellään Euroopan unionia, on jo vuosien ajan oltu videopuhelun kautta yhteydessä suomalaisiin europarlamentaarikkoihin Brysselissä. Europarlamentaarikoista Miapetra Kumpula-Natri ja Sirpa Pietikäinen ovat viimeisimpinä keskustelleet Järvenpään lukion opiskelijoiden kanssa Bryselistä käsin. Lähiopetuksessa videopuhelut on toteutettu heijastamalla videopuhelu luokan valkokankaalle.

Etäopiskelun myötä videopuheluista on tullut lukiolaisille arkipäivää. Videopuhelujen ansios- ta myös etä- ja vuorotteluopetuksessa oppi- tunneille on saatu vieraita. Kuluneen vuoden aikana esimerkiksi Järvenpään kaupunginval- tuuston puheenjohtaja Eemeli Peltonen on keskustellut kunnallispolitiikasta yhteiskunta- opin kurssilaisten kanssa. Maaliskuussa yhteis- kuntaopin tunnille saatiin vieraaksi ministeri äärimmäisen kiireisestä aikataulustaan huoli- matta, kun puolustusministeri Antti Kaikkonen keskusteli lukiolaisten kanssa muun muassa kyberturvallisuudesta ja koronan vaikutuksista hallituksen työnteeseen. Ministerin mukaan lukiolaisilla oli kiperiä kysymyksiä, ja opiskelijat puolestaan kiittelivät sitä, kuinka luontevaa oli keskustella tällä tavalla ministerin kanssa.

Etäyhteyksiä on hyödynnetty monissa muissakin aineissa. Latinan opiskelijoilla oli keskellä koro- natalvea mahdollisuus osallistua virtuaaliselle kävelykierrokselle Roomassa. Oppaana Roomassa toimi Leena Knuuttila, joka käveli kaupungin historiallisessa keskustassa ja jonka kameran kautta kurssilaiset näkivät suorassa lähetykses- sä täsmälleen samat asiat kuin paikan päällä ja pystyivät eläytymään jopa Rooman mukulakivillä kävelemiseen. Yksityisopastuksessa oli mahdolli- ta huomioida, että kierrokselle osallistujat olivat juuri latinisteja. Etäkierros oli tietyillä tavoilla jopa antoisampi kokemus kuin paikan päällä oleminen: moitteettomasti toiminut videoyhteys mahdol- listi Roomaan tutustumisen ilman jonottamista ja muuta väenpaljoutta tai liikenteen ja muun taustamelun aiheuttamaa häiriötä.

Puolustusministeri Antti Kaikkonen osallistui etäkeskusteluun puolustusministeriössä, lukiolaiset kotonaan.

Leena Knuuttila Pantheonin edessä Roomassa.

Latinan kursseilla on etäopetuksen aikana saatu uudenlaisia kokemuksia myös eTwinningin avulla. Kyseessä on EU:n Erasmus+-ohjelmaan kuuluva eu- rooppalaisten koulujen yhteisö, jonka sivustolla voi muun muassa verkostoitua muiden eTwinnaajien kanssa, toteuttaa projekteja sekä osallistua koulu- tuksiin ja muihin tilaisuuksiin.

eTwinningin tarjoamat mahdollisuudet ovat hou- kuttelevia, sillä etäyhteyden välityksellä yhä useam- pi opiskelija pystyy osallistumaan kansainväliseen toimintaan. eTwinningiä on mahdollista hyödyntää monenlaisissa aineissa, ei pelkästään kielissä, ja pro- jektissa voi aineen oman sisällön oppimisen lisäksi kartuttaa kielitaitoa ja tv-t-osaamista.

Latinan kursseilla eTwinning-projekti on tarkoit- tanut esimerkiksi sitä, että Järvenpään ja kumppa- nikoulun latinistit esittelevät toisilleen sitä, kuinka latinan kieli ja antiikin kulttuuri näkyvät heidän elämässään. On ollut tärkeä oppimiskokemus miet- tiä asiaa pelkästään omalta kannalta ja valmistella esitys toisessa maassa latinaa opiskeleville lukiolai- sille. Erityisen kiinnostavaa on tutustua siihen, mitä kumppanikoulun opiskelijat kertovat. Latinan nel- jännelle kurssille eTwinning-kumppani löytyi Lycée Jean Hinglo -nimisestä lukiosta Réunionin saarella, joka on Ranskan merentakainen alue Intian val- tamerellä Madagaskarin itäpuolella. Näkyvimmin antiikin kulttuuri on esillä saarella roomalaisvaikut- teisen arkkitehtuurin muodossa, mutta rakennuk- sissa on toisaalta antiikin mytologiasta ammentavia graffiteja. Ennen eTwinning-projektia Réunionista oli tuttua lähinnä saaren nimi eikä etukäteen olisi osannut arvata, kuinka aktiivisesti saarella opiskel- laan antiikin roomalaisten kieltä. Kansainväliset etäyhteydet todella avaavat silmiä uusille asioille.

Teksti Suvi Randén, historian, latinan ja yhteiskuntaopin lehtori

Kuvat Leena Knuuttila, Suvi Randén ja Lycée Jean Hinglo.

Lycée Jean Hinglon amfiteatteriksi kutsuttu ulkoilmateatteri.

Lycée Jean Hinglon antiikkivaikutteista arkkitehtuuria Réunionin saarella.

Miten koulukirjasto voi palvella etäopiskelijaa?

Koronapandemian vuoksi lukuvuosi 2020–2021 on mennyt pääasiassa etäopiskellen. Koulun ja koulukirjaston tiloihin on ollut vaikeaa, ellei jopa mahdotonta päästä. Myös koulukirjaston työntekijänä olen ollut pitkälti etätoissa. Koulukirjastolle etäopiskelu on asettanut haasteen siitä, miten kirjasto voisi jatkossakin palvella etäopiskelijaa.

Moni opiskelija onkin ollut omillaan kirjojen hankkimisen suhteen. Osalla opiskelijoista on kotona kirjahylly, josta on voinut poimia kirjoja tukemaan omaa opiskelua. Ehkäpä oma vanhempi on pystynyt ostamaan opiskelijalle ihan uudenkin kirjan; esimerkiksi pokkarit ovat edullisia hankintoja. Nykyisin pokkareina julkaistaan niin kaunokirjallisuutta kuin tietokirjojakin. Luultavasti kirjoja on myös vaihdeltu kavereiden kesken. Osalle opiskelijoista kirjojen saaminen on luultavasti ollut vaikeaa. Erityisesti jos motivaatio lukemiseen on muutenkin heikko, kirjan hankinta ja lukeminen on saattanut jäädä prioriteettien hännille.

Kuluvana lukuvuotena yleiset kirjastot ovat onneksi voineet yhä palvella asiakkaitaan, vaikkakin rajoitetusti. Tästä mahdollisuudesta onkin tiedotettu opiskelijoille ja koulun henkilökunnalle. Kirjaston palveluja on rohkaistu käyttämään. Kirjastolla on myös puhelinpalvelu, jossa vastataan kirjastopalveluja ja omia asiakastietoja koskeviin kysymyksiin.

Painetun fyysisen kirjan saaminen luettavaksi on erityisesti etäopiskelun aikana mukavaa vaihtelua jatkuvalla tietokoneella työskentelylle ja ruudun tuijottelulle. Voi olla henkinen helpotus sulkea tietokone ja tarttua kirjaan. Kirjan kanssa voi asettua mukavaan asentoon ja nauttia lukuhetkestä.

Jos opiskelijan on vaikea päästä lainaamaan painettuja fyysisiä kirjoja, on vastaus silloin e-aineistojen käyttö. Klassikkoteoksia on verkossa jaossa ilmaiseksi. Elisa Kirja -palvelun klassikot ovat luettavissa puhelinsovelluksen avulla. Palvelu vaatii tosin kirjautumisen, eli sinne on annettava omat tietonsa. Yleisten kirjastojen tarjontaan kuuluvat Ellibs-palvelun e-kirjat. Sitä kautta kirjat ovat luettavissa joko tekstinä omalta laitteelta tai kuunneltavissa äänikirjoina. Tunnistautumisessa vaaditaan yleisen kirjaston kirjastokortin numero sekä korttiin kuuluva salasana.

Joustavuus on yhä tärkeämpää koulukirjaston palveluissakin. Palvelujen tulee palvella käyttäjiä myös etäopiskeluaikana. Nyt ja tulevaisuudessa katse tulee suunnata yhä voimakkaammin e-palveluihin. Koulukirjastoille tarkoitettuja e-kirjasovelluksia on jo alkanut tulla markkinoille. Kuitenkin koulujen rahoitus on koronan vuoksi tiukilla, joten uusia isompia hankintoja ei ole voinut tehdä. Toisaalta myös palvelut ovat niin uusia ja raakileita, että ne eivät toimi vielä toivotunlaisesti. Erityisesti koulupalveluissa saatavilla oleva e-kirjatarjonta on vielä suppeaa.

E-palveluna on saatavilla kirjojen lisäksi myös sanoma- ja aikakauslehtiä. Järvenpään lukiolaisilla on jo vuosia ollut käytössä Helsingin Sanomien digilehti. Myös opettajat käyttävät ahkerasti HS:n palvelua, ja palvelu on hyvin myös opiskelijoiden tiedossa ja käytössä erilaisissa tilanteissa sekä kurssitöiden tiedonlähteenä. Monia sähköisiä, vapaasti käytettävissä olevia tiedonlähteitä käytetään kursseilla opettajien suositusten mukaan. HS:n lisäksi esimerkiksi yle.fi ja Yle Areena ovat yleisesti käytössä. Eri kielten opiskelussa auttaa mikä vain perinteisen lehden verkkosivusto tai esimerkiksi YouTuben laaja vlogien ja muun sisällöntuotannon tarjonta.

Teksti Hanne Kokkonen, pedagoginen informaatikko

Netta Kråknes:
Kuvataiteen lukiodiplomi: Kokoelma / "Tämä Hetki Tässä Elämässä"
tekniikka: öljyvärimaalaus kankaalle
Yksityiskohta teoksesta.

Etäopetus liikunnassa

KYLLÄ, se on todellakin mahdollista! Etäopetus ei tietenkään ole paras tapa hoitaa liikuntatunteja, mutta teemme asiat niin hyvin, kuin vain voimme.

Microsoft Teamsia voi käyttää kurssin suunnittelussa, ja Tehtävät-osioon sekä Tiedostot-osioon voi tuoda sisältöä oppitunteihin. Paras tapa on kuitenkin lähteä liikkumaan ulos, olla yhteydessä kännykällä oppilaisiin Teamsin välityksellä ja luoda vuorovaikutteiden oppitunti yhdessä. Tarvittavat välineet ovat Microsoftin Teams-sovellus kännykkään sekä mieluiten langattomat kuulokkeet, joiden kanssa on helppompaa liikkua.

No niin, ei sitten muuta kuin liikuntavaatetus päälle ja lenkille! Yhteydenotto liikuntaryhmään oman etupihan kohdalla. Käydään läpi tunnin rakenne, johon kuuluu lenkkeilyä, lihaskuntoa sekä arvoituksia. Arvoituksia, mitä ihmettä? Liikuntahan on paljon muutakin kuin fyysistä suorittamista. Henkinen ja sosiaalinen puoli kuuluvat olennaisesti kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Kognitiivisen eli älyllisen puolen harjoittaminen esimerkiksi arvoitusten kautta lisää mielenkiintoa sekä oppimista tunnilla. Liikunta on lähellä matematiikkaa. Pitää ymmärtää aikaa, tilaa, vektoreita, mekaniikkaa, havaintomotoriikkaa, sensorista integraatiota. "Sport is a problem solving activity where movements are used to produce the necessary solutions" (Siff & Verkonshansky). Palataan nyt kuitenkin tunnin kulkuun!

Yleisohjeiden jälkeen tehdään pieni lämmittelylenkki, jota seuraa opettajan johdolla toiminnallinen lihaskuntoliike. Toiminnallisella lihaskuntoliikkeellä saadaan koko krooppaan kokonaisvaltaista liikettä. Ensimmäinen yhteydenotto sattumanvaraisesti valittuun ryhmän oppilaaseen. Kuulumisten vaihtoa, tietoa missä oppilas liikkuu ja millä fiiliksellä sekä pieni tehtävä oppilaalle. Yhteydenoton jälkeen juostaan tai kävellään muutama minuutti, jonka jälkeen tehdään lihaskunto- tai liikkuvuusharjoituksia nyt oppilaan antamien ohjeiden neuvojen mukaan. Oli ilahduttavaa huomata, että monet näyttivät liikkeen omasta kännykästään, jolloin sen ymmärtäminen oli helpompaa.

Oppilaan näyttämän liikkeen jälkeen on hyvä aika ratkoa arvoituksia ja samalla hieman kisailla. "Rock'n'roll, arvoitukset ja liikunta pidentävät sekä murrosikää että laadukasta elämää" (Ari Jalovaara).

Tuntia jatketaan niin, että opettaja ottaa yhteyttä ryhmään ja yhdessä tehdään jokin liike joko opettajan tai oppilaan johdolla sekä liikkeen päälle ratkotaan arvoitus tai vastataan tietovisailukysymykseen. Mukavaa yhdessäoloa ja palautteen mukaan myös mielekästä vaihtelua korona-aikaan!

Esimerkkejä arvoituksista:

Lukkojen takana

Kuvittele, että olet koulussa lukkojen takana. Puhelimia ei ole ja ikkunat ovat lukossa. Ovet ovat terästä. Miten pääset pois?

Vastaus: Lopeta kuvitteleminen!

100 kg

Kumpi on painavampi, 100 kg höyheniä vai 100 kg rautaa?

Vastaus: Molemmat painavat 100 kg!

Sininen talo

Menet pieneen yksikerroksiseen taloon. Talo on täysin sininen.

Minkä värinen on lamppu?

Minkä väriset ovat portaat?

Vastaus: Lamppu on sininen, mutta portaita ei ole. Talo on yksikerroksinen.

Murha

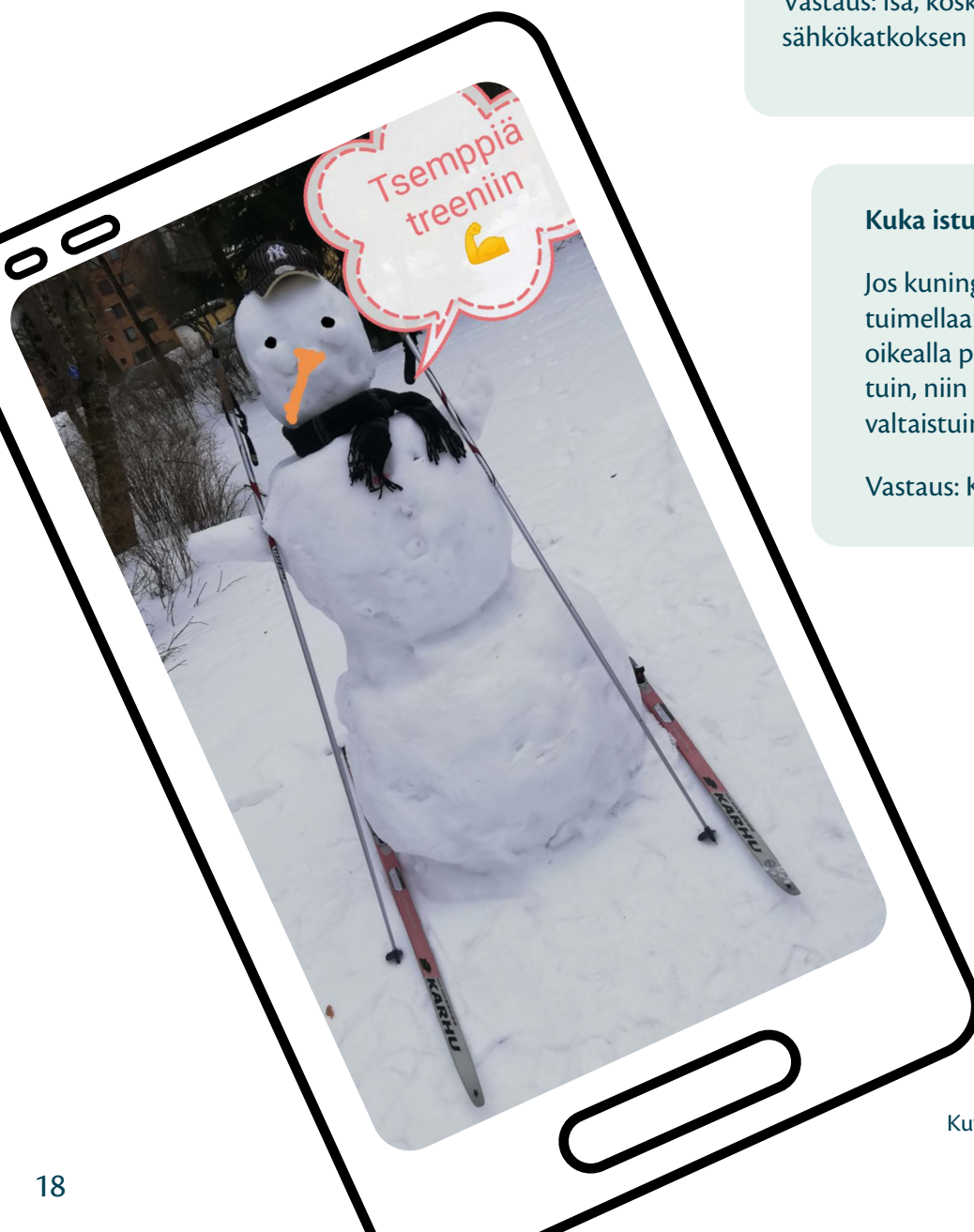
Taloon on tullut sähkökatkos, ja sen aikana tapahtuu murha. Poliisit tulevat haastattelemaan talon asukkaita. Siivooja siivosi, veli nukkui, isä katsoi telkkaria ja äiti joogasi. Kuka oli tehnyt murhan?

Vastaus: Isä, koska televisio ei toimi sähkökatkoksen aikana.

Kuka istuu oikealla?

Jos kuningatar Marie istuu valtaistuimellaan vasemmalla puolella ja oikealla puolella on toinen valtaistuim, niin kuka on oikeanpuoleisella valtaistuimella istuva Harold?

Vastaus: Kuningas Harold!

Kuva Ari Jalovaara

Kuva Saana Hakala

Menestystä jääkiekossa

Mikko Perttu – askelmerkkinä Järvenpään lukio

Mikko Perttu opiskeli Järvenpään lukiossa vuosina 2016–2019.

Mikon mielteitä aamuvalmennuksesta:

Lukion ja jääkiekon yhdistäminen toimi Järvenpään lukiossa paremmin kuin hyvin. Kolme kertaa viikossa aamuharjoittelua yhteistyössä Haukkojen kanssa oli todella tärkeää henkilökohtaisen kehittymisen kannalta. Ilman jääkiekkolinjaa viikoittaiset harjoitusmäärät olisivat jääneet pienemmiksi kuin valtakunnallisella kärkitasolla.

Mikko pelasi kaudella 18–19 Järvenpään Haukkojen A-junioreissa nuorten Mestistä. Onnistuneen alkukauden jälkeen kiinnostusta alkoi tullemaan nuorten SM-liigasta. Pelaaja-agentin kautta Mikko päätyi Tampereelle Tapparaan. Mikon tulevaisuuden tavoitteena on pelata mahdollisimman pitkään ammattilaisena ja päästä myös pelaamaan jossain päin Eurooppaa.

Mikon saavutukset:

B-nuorten Mestiksen pistepörssin voittaja

B-nuorten Mestiksen mestaruus

U20 SM-liiga, helmikuun 2021 paras pelaaja

U20 SM-liigan pistepörssin ykkönen

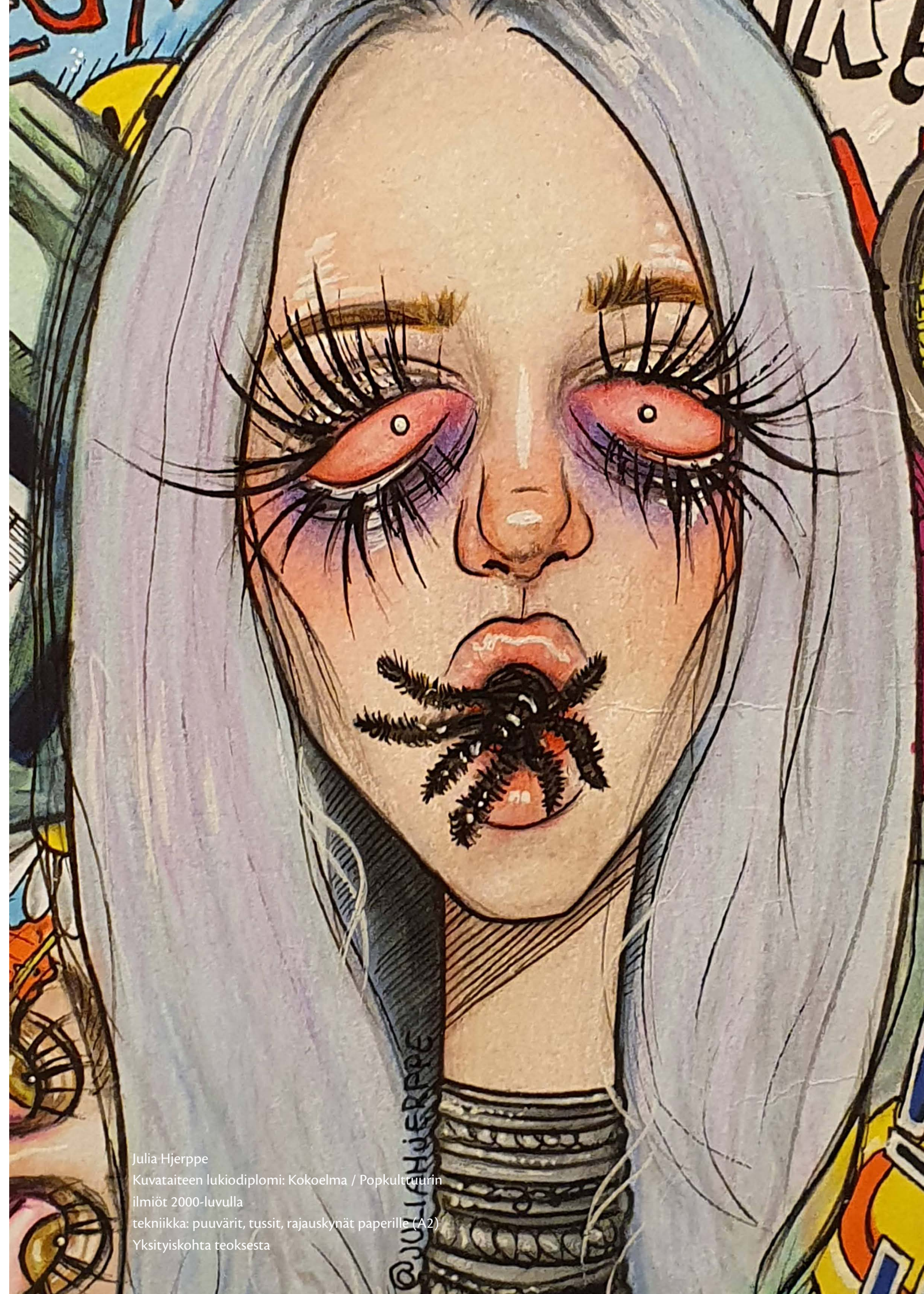
Jääurheilun aamuvalmennus

Aamuvalmennuksesta vastaavat valmennuspäällikkö Harri Alakotila sekä junioripäällikkö Toni Mustonen. Harjoittelu toteutetaan rinnakkain seurajoukkueharjoittelun kanssa. Eri harjoituskausilla tehdään seurajoukkueiden painottamia asioita. Aamuharjoittelu on jaettu kahteen osaan, oheisharjoitteluun sekä jääharjoitteluun. Neljässä ensimmäisessä jaksossa on sekä jääharjoittelua että oheisharjoittelua. Viimeisessä viidennessä jaksossa ei ole ollenkaan jääharjoittelua, vaan kaikki aamuharjoitukset toteutetaan jään ulkopuolella. Jaksojen sisällä muutetaan jääharjoittelun sekä oheisharjoittelun suhdetta, jotta ne saataisiin parhaalla mahdollisella tavalla tukemaan opiskelijan omaa harjoittelua. Jokaisena vuonna on pyritty pelaamaan muutamia otteluita lähilukioiden joukkueita vastaan sekä osallistumaan jääkiekkoliiton järjestämään turnaukseen, jos sellainen järjestetään.

Tavoitteena jääharjoittelussa ovat henkilökohtaisten lajitaitojen kehittäminen sekä pelin opettaminen pelitilanneroolien kautta. Jokaiseen jaksoon on jaettu eri painopistealueet jääharjoitteluun. Henkilökohtaisista lajitaidoista painopisteinä ovat luistelu, maalinteko, syöttäminen ja kiekonkäsittely. Oheisharjoittelussa painopisteet ovat huoltavassa harjoittelussa sekä taidon oppimisessa. Keskivartalon voiman lisääminen on tärkeä osa oheisharjoittelua.

Aamujääharjoitukset jääkiekossa ja ringetessä toteutetaan yhteistyössä Järvenpään Haukkojen kanssa. Jääharjoituksia eli lajivalmennusta on kaksi kertaa viikossa sekä yleisvalmennusta kerran viikossa. Pojille ja tytöille on omat valmentajansa, ja osin harjoitukset tehdään yhdessä.

Tekstit Ari Jalovaara, liikunnan ja terveystiedon lehtori

Julia Hjerppe
Kuvataiteen lukiodiplomi: Kokoelma / Popkulttuurin
ilmiöt 2000-luvulla
tekniikka: puuvärit, tussit, rajauskynät paperille (A2)
Yksityiskohta teoksesta

KUVATAITEEN LUKIODIPLOMI

Tässä artikkelissa on esittelyssä kaksi samasta Opetushallituksen lukukaudelle 2020–2021 määrittelemästä aiheesta ”Kokoelma” toteutettua kuvataiteen lukiodiplomityötä, joissa tekijöiden Josefiina Virtasen ja Nuutti Muurimäen valitsemat lähestymistavat ja tekniikat sekä teoksen tai teoskokonaisuuden että portfolion toteuttamiseen on valittu opiskelijoiden omista taiteellisista pyrkimyksistä käsin.

Kuvataiteen diplomityö toteutetaan oppilaitoksessamme Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan pähkinänkuoressa näin:

- Opiskelija suorittaa vähintään 4 kuvataiteen kurssia, mikä antaa hänelle oikeuden osallistua kuvataiteen lukiodiplomikurssille.
- Diplomikurssille ilmoittaudutaan edellisen lukukauden lopussa, jolloin myös Opetushallitus julkistaa seuraavan lukukauden kuvataiteen lukiodiplomitöiden aiheet, 5–6 eri aihetta.
- Aiheista ja diplomitöiden ohjeistuksesta järjestetään tiedotustilaisuus kurssilaisille koululla ennen kesälomaa, jotta heille jää riittävästi aikaa miettiä omaa aihe- ja tekniikkavalintaansa ennen lukiodiplomikurssia.
- Varsinaisen kuvataiteen lukiodiplomityön ja siihen liittyvän portfolion toteutukseen on varattu lukujärjestykseen yhden kurssin verran aikaa.
- Lukiodiplomin arviointi muodostuu teoksesta, portfolioista ja teoksen ja portfolion muodostamasta kokonaisuudesta.
- Portfoliossa opiskelija dokumentoi, pohtii ja analysoi työskentelyään, vaikutteitaan, oman työnsä suhdetta taidemaailmaan ja taiteellista oppimisprosessiaan.
- Diplomitöiden arvioinnissa on aina mukana oppilaitoksen kuvataideopettajan lisäksi kuvataiteen toinen ammattilainen.

Haastattelussa Josefina ja Nuutti kertovat omasta diplomityöprosessistaan ja ajatuksistaan siitä, voisiko kuvataiteen lukiodiplomi korvata yhden kirjoitettavan aineen ylioppilaskirjoituksissa.

Kerro omasta diplomityöstäsi omin sanoin. Miten esimerkiksi päätit aiheen ja miten toteutustekniikka valikoitui?

J: Valitsin diplomityöksi kokoelman, koska se tarjosi eniten luovaa vapautta. Itse aiheen keksiminen kesti hetken, mutta päädyin lopulta kuvittamaan Pieni merenneito -sadun, koska halusin harjoitella kuvitusta enemmän. Päätin tehdä työt digitaalisesti, jotta voisin vapaammin leikillä eri värimaailmoilla – se oli toinen asia, jota halusin harjoitella. Niin oli myös helpompi tehdä hommia kotoa käsin.

N: Lukiessani listaa, jossa esiteltiin kaikki aiheet kuvataitediplomiin, silmäni pisti ensimmäisenä aihe nimeltä Kokoelma. Koska olen itsekin keräilijä, halusin valita kokoelman aiheekseni, ja se oli myös mielestäni vapaamuotoisin aihe. Kokemuksen kautta valitsin tekniikaksi punasaven ja lasituksen.

Miten kauan aikaa käytit diplomityön ja portfolion suunnitteluun ja toteutukseen?

J: Pidin diplomin työstämisessä välillä melko pitkiäkin taukoja, mutta sanoisin, että siihen meni yhteensä ainakin kaksi kuukautta, suunnittelut mukaan lukien.

N: Käytin työ- sekä ajankäyttösuunnitelman täyttämiseen ensimmäiset yhteiset oppitunnit, eli noin viisi tuntia. Siihen sisältyi veistoksien värien suunnittelu, asennot sekä tekstuurit ja kuinka saavutan ne.

Kirjoitin portfoliooni jonkin arvioni korpin veistämiseen kulu-neesta ajasta, mutta sain myöhemmin takaisin muistioni kulu-neista tunneista. Korpin veistämiseen meni noin 52 tuntia. Se oli kaikkein haastavin toteuttaa.

Veistin samanaikaisesti variksen ja harakan, ja niihin meni yhteen-sä 13 tuntia. Tein portfolion koululla noin 12 tunnissa.

Yhteensä siis projektin toteuttamiseen meni yli 82 tuntia, johon ei edes huomioida lasitukseen kulunutta aikaa taikka (rikkoutu-neiden) veistoksien liimausta.

Josefiina Virtanen
Kuvataiteen lukiodiplomi:
Kokoelma / Pieni merenneito
-sadun kuvitus
tekniikka: digipiirros

Lukiopidiplomissa puolet arviosta muodostaa portfolioon osuus. Mitä opit portfolioa tehdessäsi ja tukiko sen tekeminen omaa oppimistasi?

J: Tein portfolioon sarjakuvan muodossa, mikä itsessään oli jo tuttu juttu, mutta loppuvaiheessa opin lisää kuvien editoinnista, skannaamisesta ja muusta sellaisesta. Tuntui hienolta pitää jotakin niin viimeistelyä kädessä töiden tulostuksen jälkeen.

N: En ollut kunnolla tutustunut ohjelmiin, joita käytimme kuvataiteen kursseilla. Portfolioon tekemiseen meni noin 12 tuntia, sillä jouduin aina etsimään apua työkalujen käyttämiseen virallisilta sivustoilta ja muilta käyttäjiltä. Suunnittelin portfolioon eri ohjelmissa useita kuvia, jotka lopulta toin InDesigniin, joten opin erittäin paljon useista ohjelmista. Opin sekä perustyökaluista että haasteellisemmista

toiminnoista.

Uskon olevan erittäin hyödyllistä oppia näistä ohjelmista, sillä usein samankaltaisissa ohjelmissa ei ole paljon eroavaisuuksia. Portfolioon teko oli hyvää harjoittelua ja tukee erilaisten projektien tekoa tulevaisuudessa.

Miten taiteellisen projektin suunnittelu ja toteutus eroaa mielestäsi esimerkiksi reaaliaineen projektin suunnittelusta ja toteutuksesta?

J: Taiteellisen projektin kanssa miettii enemmän, mitä itse haluaa ja mitä tahtoo työllään ilmaista. Toki

mielipiteitään voi ilmaista myös reaaliaineissa, mutta taiteessa säännöt ovat lähes olemattomia. Silloin pystyy heittäytymään enemmän ja ottamaan riskejä. Toisaalta on joskus uuvuttavaakin, kun ei ole tarkkoja ohjeita, joita seurata.

N: Mielestäni kaikki on paljon varmempaa ja turvallisempaa reaaliaineiden projektien suunnittelussa sekä toteutuksessa. Tieto on pysyvää, mutta taiteellisten projektien teossa tulee lähes aina yllätyksiä, varsinkin jos työstää uutta materiaalia tai tekniikkaa. Yllätyksiä saattaa tulla milloin vain, jos ei ole käyttänyt tarpeeksi aikaa suunnitteluun.

Mitä koet diplomityön sinulle erityisesti opettaneen? Onko oppimallasi ehkä merkitystä myös sinulle tulevaisuudessa?

J: Opin, miten paljon aikaa isoon projektiin oikeasti menee. Ehkä se auttaa suunnittelemaan ajankäyttöäni paremmin tulevaisuudessa. Tuntuu myös, että yksinkertaistetun kuvitustyylin ansiosta otan piirtämisen nykyään rennommin. Tärkeintä ei ole yksityiskohtien määrä, vaan se, kertovatko ne jotakin.

N: Diplomityössä opin perusohjelmien käyttöä, joka auttaa minua jatko-opinnoissa. Projektin aikana opin myös itsestäni sen, että ajankäyttösuunnitelmat on syytä tehdä. Projekti opetti arvioimaan ajankäyttöä paremmin sekä suhtautumaan kärsivällisesti yllätysten kohdatessa.

Josefiina Virtanen
Kuvataiteen lukiopidiploimi: Kokoelma /
Pieni merenneito -sadun kuvitus
tekniikka: digipiirros

Mitä mieltä olet ajatuksesta, että kuvataiteen lukiodiplomilla voisi tulevaisuudessa korvata yhden kirjoitettavan aineen? Vastaako diplomiin käyttämäsi työmäärä sitä työmäärää, jonka käytit yksittäisen kirjoitettavan aineen kirjoituksiin valmistautumiseen? Voiko oppimista mielestäsi arvioida taiteellisessa prosessissa samoin kuin ylioppilaskirjoituksissa?

J: Mielestäni olisi hienoa, jos lukiodiplomilla voisi korvata yhden yo-aineista. Taiteet saisivat siitä enemmän arvostusta, mikä on hyvä. Tulevaisuudessa luovien ammattien määrä ja tarve tulee todennäköisesti kasvamaan. Ja vaikka diplomin toteuttamiseen kuluu monta työtuntia, jopa enemmän kuin opiskelussa, se voisi silti vähentää kirjoituksista johtuvaa stressiä. Diplomin tekemisen ei kuitenkaan pitäisi olla pakollista, ja töitä kuuluisi arvioida vain alan ammattilaisten.

Arvioinnissa on muistettava, että taide on hyvin subjektiivista. Toivon myös, ettei opiskelijoiden intohimo taiteeseen hiivu heidän yrittäessään saada parasta arvosanaa. Taiteen kuuluisi olla ensimmäiseksi itseilmaisua, ja vasta toiseksi työtä!

N: Tein paljon enemmän työtä kuvataidediplomin kuin minkään yo-kokeen eteen. Se saattaa näkyä päättöarvosanoissa, mutta jos kuvataiteen lukiodiplomi korvaisi yhden kirjoitettavan aineen, se näyttäisi jatko-opintohauissa, että olen lahjakas muualla. Mielestäni diplomi saisi korvata yhden aineen, jotta taideopintoihin hakijoilla olisi enemmän näyttöä osaamisestaan, ilman että he joutuisivat lukemaan kokeisiin aineissa, joissa he eivät ole ikinä olleetkaan hyviä. Lukiodiplomin toteuttamiseen kului erittäin paljon aikaa, ja samanaikaisesti piti lukea kahteen haastavaan kirjoitettavaan ylioppilaskokeeseen. Se oli stressaavaa, ja yo-todistukseni keskiarvo vain laski ylimääraisten kokeiden takia. Olisi hyvä saada uusi lähestymistapa arvioida oppilaita, jotka ovat parempia esimerkiksi taiteessa ja liikunnassa.

Tämän vuoden kuvataiteen lukiodiplomitöitä löytyy tästä julkaisusta.

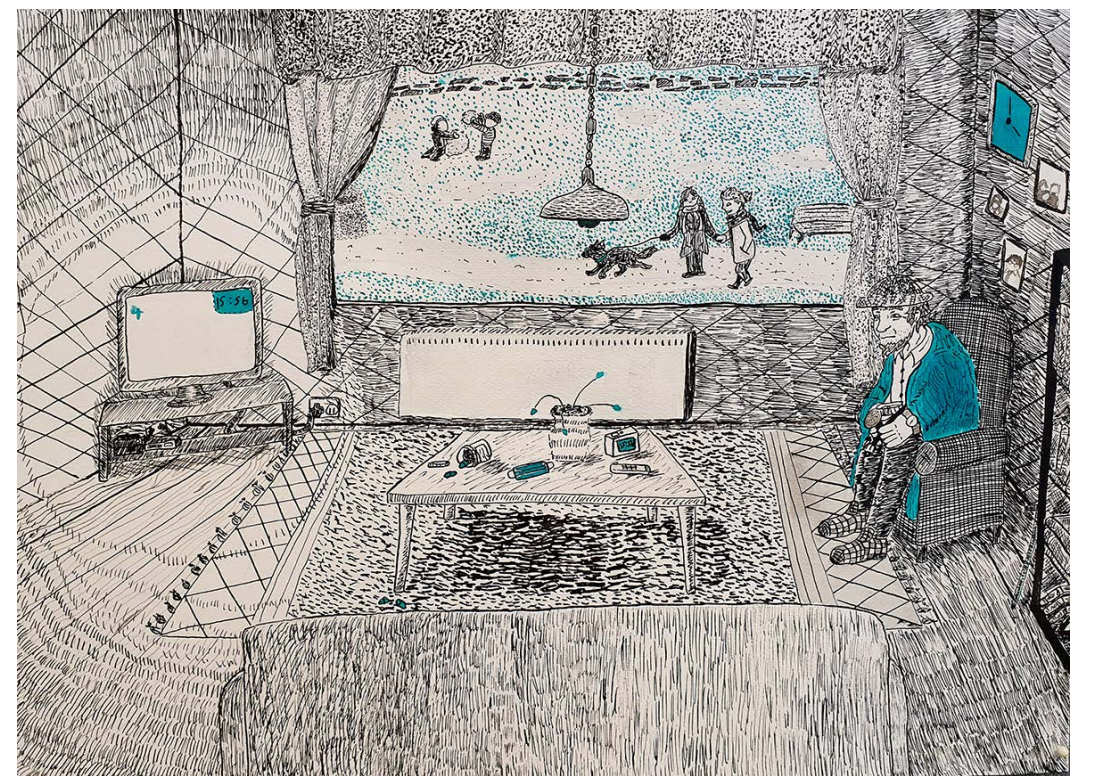
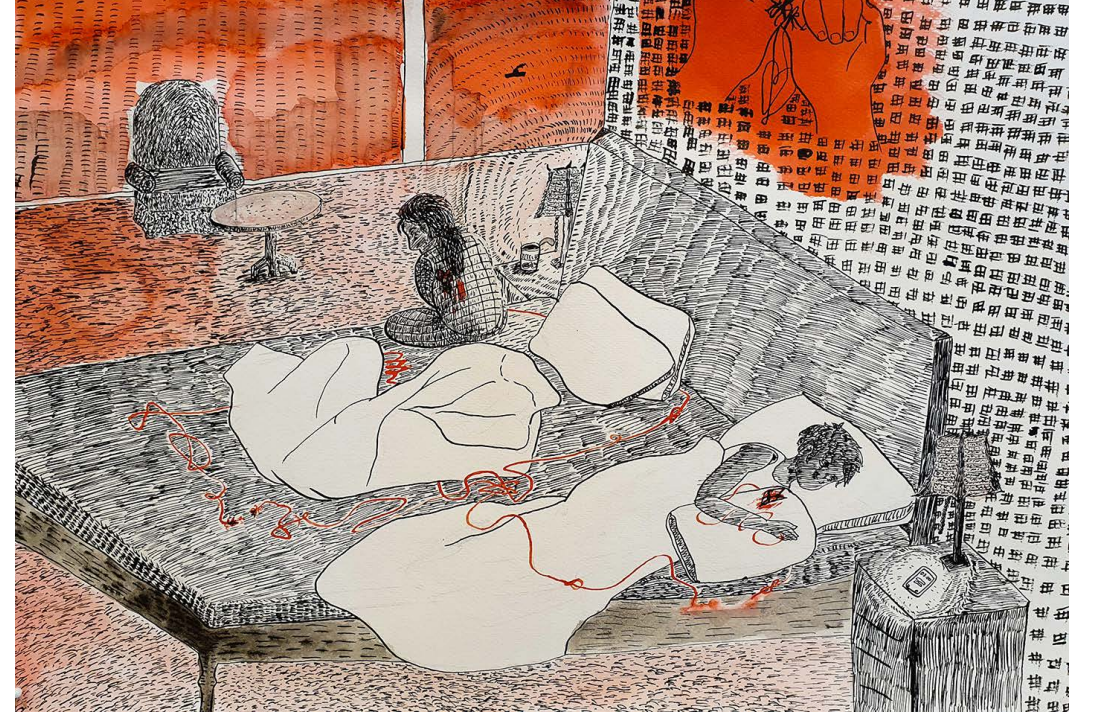
Kuvat ja teksti Petra Koivu

Nuutti Muurimäki
Kuvataiteen lukiodiplomi: Kokoelma / Keräilijät
tekniikka: punasavi ja lasite

Siiri Forssén
Kuvataiteen lukiodiplomi: Kokoelma /
Aren't we all humans?
tekniikka: puuvärit ja tussi paperille

Siiri Kankaansyrjä:
Kuvataiteen lukiodiplomi: Kokoelma / Loners /
Yksinäiset
tekniikka: hiusterä ja
nestemäinen tussi,
värillinen muste
paperille

Maiju Salmenkivi

Diplomitöiden arvioinnissa on aina mukana oppilaitoksen kuvataideopettajan lisäksi kuvataiteen toinen ammattilainen.

Lukuvuonna 2020–2021 kuvataiteen lukiodiplomitöiden toisena arvioijana toimi Kuvataiteilija Maiju Salmenkivi, Academy of Fine Arts Helsinki, Painting department, MFA UIAH, University of Arts and Design Helsinki, MA

<https://helsinkicontemporary.com/artist/maiju-salmenkivi>

Kuva Veikko Kähkönen

Kuvataiteen lukiodiplomi osaksi ylioppilaskirjoituksia?

Tällä hetkellä taito- ja taideaineet eivät sisälly ylioppilaskirjoituksiin, vaan niissä saavutetut taidot on perinteisesti näytetty lukion päättötodistuksen numerolla sekä erillisellä lukiodiplomilla. Lukiodiplomien kehittämistyö aloitettiin 1990-luvulla ylioppilastutkinnon kehittämistyöryhmän toimesta. Työryhmän käynnistämän mietinnön pohjalta syntyi lukiodiplomi, jonka tarkoituksena oli antaa opiskelijalle mahdollisuus laajempaan näyttöön taito- ja taideaineissa lukion muutaman pakollisen valtakunnallisen kurssin lisäksi.

Lukiodiplomit tarjoavat lukion opiskelijalle mahdollisuuden osoittaa erityistä osaamista taito- ja taideaineissa. Hyväksytysti suoritettu diplomi annetaan lukion päättötodistuksen liitteenä. Diplomisuoritukset arvioidaan paikallisesti, mutta diplomin suorittamisen ohjeet, arviointikriteerit ja todistuksen sisällön antaa Opetushallitus. Tällä hetkellä ainoastaan Lapin yliopisto huomioi lukiodiplomin vuosittain hakuprosessissaan. Muiden korkeakoulujen suhtautuminen diplomeihin osana pisteytystä on vaihdellut vuosittain, ja alalle haluavan opiskelijan näkökulmasta on epäselvää, miten oma diplomityö ja erityinen näyttö osaamisesta otetaan huomioon hakeuduttaessa alan jatko-opintoihin – vai otetaanko ollenkaan.

Jatkossa asia voi olla toisin, ja lukiodiplomi saattaa korvata yhden ylioppilaskokeista sekä samalla toimia virallisena näyttönä osaamisesta taito- ja taidealojen jatko-opintoihin. Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman työryhmän selvityksen mukaan kuvataiteen lukiodiplomin asema on erittäin vahva ja vakiintunut. Lukuvuonna 2018–2019 suoritettiin Opetushallituksen Koski-tietovarannon mukaan yhteensä 1592 lukiodiplomia, joista kuvataiteen lukiodiplomeita oli 55,8 % eli 888 kappaletta. Työryhmän mielestä taito- ja taideaineille ominaiset tiedon tuottamisen tavat tulisi nähdä uudistuneessa lukiokoulutuksessa yhdenvertaisina nykyisin ylioppilastutkintoon sisältyvien oppiaineiden tiedon tuottamisen kanssa.

Selvityksessä esitetään, että yhden viidestä ylioppilastutkinnon kokeesta voisi korvata lukiodiplominäytöllä aineissa, jotka eivät jo sisälly ylioppilaskirjoituksiin. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi tällöin äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat matematiikan, toisen kotimaisen kielen, vieraan kielen ja reaaliaineen koe, sekä lukiodiplomin. Selvityksen mukaan lukiodiplomeja voisi tällöin paremmin hyödyntää korkeakoulujen opiskelijavalinnassa ja pisteytyksessä.

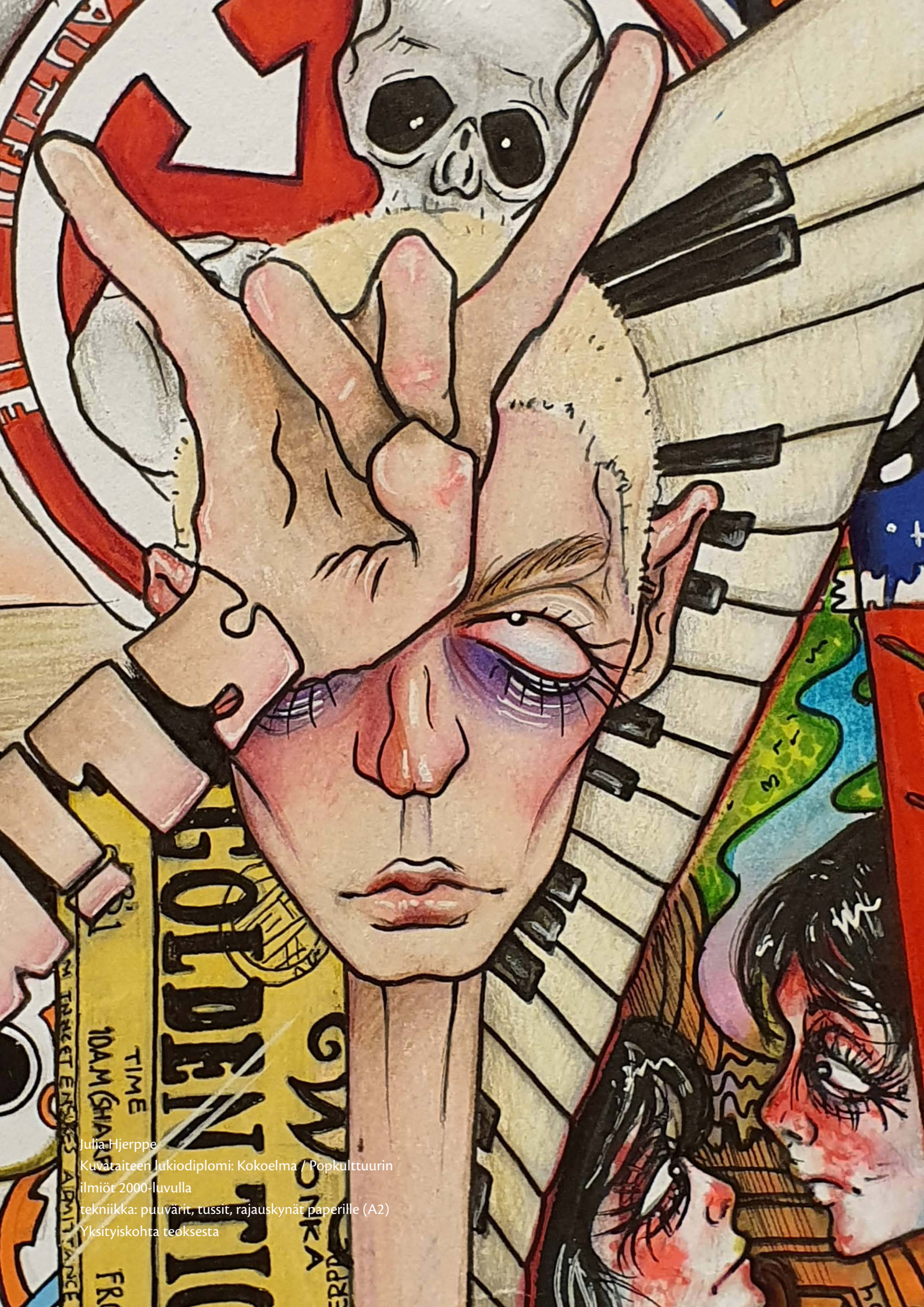
Tämänhetkinen yliopistojen todistusvalinnan pisteytys ajaa aineet epätasa-arvoiseen asemaan, mistä seuraa, että lukion yleissivistävyys on vaakalaudalla. Jatko-opintojen näkökulmasta opiskelijat panostavat pääasiassa aineisiin, joista saa haussa parhaat pisteet, eivätkä välttämättä niihin aineisiin, joista heille olisi eniten hyötyä henkilökohtaisesti ja alan valinnan näkökulmasta.

Kuvataiteen lukiodiplomin virallistaminen osaksi ylioppilaskirjoituksia nostaisi taideaineiden arvostusta sekä toisi kursseille enemmän opiskelijoita. Uudistuksen myötä opiskelijoille jäisi enemmän aikaa panostaa taideaineisiin sekä omaan osaamiseensa. Osaamisesta saisi myös tunnustettua arvostusta, kuten nyt muissa kirjoitettavissa aineissa.

Teksti Tea Lindroos, kuvataiteen lehtori

Lähteet:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162652>

Julia Hjerpe
Kuvataiteen lukiodiplomi: Kokoelma / Popkulttuurin
ilmiöt 2000-luvulla
tekniikka: puuvärit, tussit, rajuuskynät paperille (A2)
Yksityiskohta teoksesta

Musiikin ja tanssin outo vuosi

Live-striiimejä ja virtuaalikonsertteja

Esiintymiset ja yhdessä koetut tilaisuudet ovat musiikin opiskelun suola. Esiintyjille esiintymiset ovat selkeä porkkana työskentelylle, syy miksi harjoitella. Myös yleisölle kaverien esiintymisten seuraaminen on inspiroivaa, ja ehkä kannustin ryhtyä myös itse opiskelemaan soittamista.

Koronavuoden aikana olemme jääneet vaille yhteisiä, riemukkaita konsertteja ja tapahtumia. Erityisesti harmittaa ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kannalta; heillä ei ole ollenkaan kokemusta ”Jäken hengestä”, joka syntyy yhteisöllisistä kokemuksista Areenalla. Näitä kokemuksia muun muassa entiset musiikkilinjalaiset muistelevat vuosien takaa.

Lukuvuoden aikana lukion virallisten juhlien (syksyn ja kevään lakkiaisten, itsenäisyysjuhlan ja joulujuhlan) lisäksi musiikkia on kuultu joko live-striimituna tai etukäteen nauhoitettuna – joskin vain murto-osa aiemmasta – Kaamoksen karkottajaisissa marraskuussa, Musiikin ja tanssin viikolla maaliskuussa sekä Open Stage -konserteissa. Virtuaalisia Open Stage -konsertteja olemme järjestäneet jokaisessa jaksossa kuten aiemminkin. Open Stage -konserttien rento, innostava luonne on säilynyt, ja ohjelmaa olemme koonneet aikaisempaa vieläkin matalammalla kynnyksellä; sitä on koostettu hyvin epävirallisesti. Tärkeintä on ollut, että kaikki halukkaat ovat päässeet esiintymään. Syy harjoittelulle on ollut olemassa – tuleva esiintyminen! Olemme kuunnelleet Open Stage -konsertit senhetkisisissä musiikin ryhmissä, ja palaute on ollut aina erittäin myönteistä: ”Ihania, upeita esityksiä.” ”Konsertti toi positiivista mieltä ja fiilistä. Energiatasot ja vireystila lähtivät nousuun.” ”Koskettava konsertti.” ”Todella kiva, että tällaisia mahdollisuuksia ja tapahtumia on meidän lukiossamme!”

Esiintyjien kysymys ”Milloin on seuraava Open Stage?” on kannustanut opettajia näkemään vaivaa seuraavan tilaisuuden järjestämiseksi. Jokaisen virtuaalitalaisuuden järjestäminen onkin vaatinut kaikilta osapuolilta aiempaa enemmän asiaan paneutumista, uuden opettelemista sekä yllätysten ja epävarmuuden sietämistä. Samalla hedelmällinen yhteistyö niin opettajien kuin opiskelijoidenkin välillä on ollut antoisaa ja innostavaa.

Outo, erilainen vuosi on näkynyt kaikessa musiikkitoiminnassamme; musiikkidiplomikonsertit hupenivat yksi kerrallaan lukuvuoden aikana. Ensimmäisessä siirsimme konserttipäiviä, sitten lopulta konsertit jouduttiin perumaan kokonaan. Ainoastaan yksi musiikkidiplomikonsertti onnistuttiin järjestämään suunnitellun aikataulun mukaisesti: paikalla olivat pianisti, konsertit videoja ja opettaja. Ei yleisöä! Muut musiikkidiplomikonserttiohjelmat nauhoitettiin muutaman hengen kokoonpanoina, ja kokonaisuus koostettiin niistä. Tai sitten koko diplomin kokonaisuus muutettiin näytesalkkutyypiksi musiikkiprojektin (eli konsertin) sijaan. Tämä kaikki on vaatinut opiskelijoilta joustavuutta, ymmärrystä ja vastuullisuutta sekä pettymysten kestämistä ja kykyä uusien ratkaisujen löytämiseen. Tärkeintä, että kaikkien kohdalla syntyi lopulta onnistunut musiikkidiplomitutkimus. Opiskelijan onnellinen kommentti ”Meinasin jo luovuttaa, mutta tässä ollaan – portfolio valmis! Musadiplomi oli tärkein asia lukiossa!” on opettajallekin todella suuri ilo.

Reliessin opetteleminen ja itsensä ylittäminen on varmasti ollut voimaannuttava ja opettavainen kokemus! Musiikkidiplomi tekeminen on helpommisakin olosuhteissa erittäin opettavaista, ikään kuin kypsyyskoe, jossa kaikki siihenastinen musiikillinen tietotaito tulee olla kuultavana ja tiivistetysti jäseneltynä portfolion muodossa. Ehkä tulevaisuudessa diplomin suuri työmäärä ja vaatavuus huomioidaankin paremmin, kun uuden lukion opetussuunnitelman mukaan lukion musiikkidiplomi voisi korvata yhden ylioppilastutkinnossa kirjoitettavan aineen. Toivottavasti tämä suunnitelma toteutuu!

Tutkimusten mukaan yhteisölliset, iloa ja vaihtelua koulupäivään tuovat kokemukset auttavat jakamaan, motivoitumaan ja viihtymään koulussa paremmin. Yhteisiä live-tilaisuuksia on jo ikävä! Toivottavasti saamme taas pian laulaa ja soittaa yhdessä sekä nauttia yhdessäolosta niin luokassa ja kuin Areenallakin.

Teksti Marita Tapper, musiikin lehtori

Musiikin etäopetus – uhka vai mahdollisuus?

Olen kaivannut yhdessä musisointia ja periaatteessa vaan yhdessäoloa.

Musiikin opetuksessa olennaista on yhdessä tekeminen. Se, että soitetaan yhdessä ja kuunnellaan samalla toisia, on koko jutun juu. Yhteismusisoinnissa toimitaan monella tasolla yhtäaikaaisesti: samalla, kun keskitytään omaan motoriseen toimintaan ja kuunnellaan omaa soittoa, kuunnellaan myös kanssasoittajia ja sopeutetaan oma soittotyyli siihen, asetutaan tunnetasolla sekä kappaleen että ryhmän kanssa samaan vireeseen – ja haetaan yhteinen syke ja soundi. Parhaimmillaan yhdessä musisoiminen kasvattaa luottamusta ryhmään ja vertaispalautetta annetaan ja saadaan pienillä eleillä. Yksi nyökkäys voi viestiä: “Hei, toi kuulosti tosi hyvältä!”

Korona muutti tämän kaiken. Yhtäkkiä olemme ruudun takana mustina neliöinä, ja viiveen takia varsinainen yhteismusisointi sekä live-soitolle ominainen reagointi hetkessä on mahdotonta.

Jos jaksolle on sattunut yksikin viikko tai tunti lähiopetusta, se on varmasti käytetty yhdessä soittamiseen. Soittimia on desinfioitu ja opetusta on eriytetty lukion hyviin musiikin opetuksen tiloihin. Luokassa yhdessä soittamisesta onkin tullut opiskelijoilta ylivoimaisesti parasta palautetta, ja sitä on toivottu lisää:

Mielestäni parasta tällä kurssilla oli hetket kun soitimme yhdessä luokassa eri soittimilla, koska kotona ei ole mahdollisuutta soittaa mitään soittimia joten se oli kivaa vaihtelua. Mielestäni myös luokan ilmapiiiri oli todella mukava aina kun soitimme yhdessä.

Muuten kurssin aikana asiat skulas ihan hyvin. Etänä musiikin opiskelu ei millään voisi mielestäni voittaa livenä opiskelua. Se on vaan kiva nähdä muita kasvoja ja soittaa ja laulaa ja treenata yhdessä. Muutenkin harjoittelu on ehkä paljon monipuolisempaa, koska koululta löytyy monia soittimia.

Musiikin etäopiskelusta puuttui jokin elementti ja luulen sen olevan ryhmänä toimiminen, mutta opettaja sai monipuolisilla tehtävillään tunnit kulumaan kivasti ja tehtäviä oli mukava pohtia.

Mitä sitten musiikin etätunneilla voidaan tehdä?

Etätunneillakin opetuksen painopiste on mahdollisuuksien mukaan pidetty musisoinnissa tai musiikin tekemisessä. Luova työskentely ja oma musiikillinen keksintä on nykyteknologialla mahdollista toteuttaa etäyhteyksin. Olemme tehneet myös musisointitehtäviä, eli opiskelijat ovat laulaneet ja soittaneet omilla kotoa löytyvillä soittimilla yhdessä opettajan tai taustanauhan kanssa.

Oletin ettei musiikkia voisi harjoitella ollenkaan, mutta onneksi opettajat ovat keksineet tekemistä tilanteesta huolimatta. Luova työ on ollut mahdollista, vaikkakin kasvotusten soittaminen on tietenkin aina haus Kempaa.

Tällä kurssilla parasta oli oman musiikin tekeminen, sillä siinä sai olla todella luova.

Entä jos kotona ei ole soitinta? Nykyään kaikilla opiskelijoilla on oma tietokone, ja tietokonekin on soitin, se voi olla jopa pääinstrumentti ammattiopinnoissa. Musiikin etäopetuksessa onkin opeteltu käyttämään joitakin selainpohjaisia ilmaisohjelmia, joilla voi äänittää ja samplata musiikkia tai säveltää ryhmässä samanaikaisesti. Korona-ajan hyvä seuraus on ollut se, että näitä ilmaisohjelmia on tullut tarjolle runsaasti myös sellaisista ammattitason ohjelmista kuin Ableton Live ja Pro Tools First.

Musiikin etäopetuksesta on opiskelijoilla saattanut olla ennakkoaatuksia ja pelkojakin ennen kurssin alkua:

Olin huolissani, kuinka motivaationi musiikkiin muuttuisi. Pelkäsin, että motivaatiota ei olisi ollenkaan. Minulla oli kuitenkin yllättävän hyvin motivaatiota ja selviydyin hyvin. Olen kaivannut konsertteja, teatteria ja muita live-esiintymisiä, joita kurssit olisivat tarjonneet.

Siis tämä kurssi toimi todellakin myös etänä, ihan yllätyin miten hyvä kurssi etänä, vaikka musiikista kyse (jotkut ennakkoluulot oli vähän läsnä, että miten musakurssi voi olla etänä)! Mun mielestä itsenäiset tehtävät pisti ajattelemaan ja niiden pitäis todellakin kuulua myös ihan ”normiopetukseen” paljoltikin.

Etäopetuksesta on löydetty yllättäen hyviäkin puolia:

Toimi hyvin työskentely, ei ollut paineita kun muut ei olleet vieressä.

On ollut kivaa tehdä esityksiä esimerkiksi (virtuaalisesi toteutettuihin) open stageihin, sillä se on helpottanut esiintymiskammosa. Onneksi on annettu vapaat kädet töihin, on saanut tehdä kaverin kanssa töitä.

Musiikintunnit ovat sisältäneet lähinnä sävellystöitä, mikä on ollut ihan kivaa ja kiinnostavaa vaihtelua muulle soittamiselle. Tällä olen ainakin itse löytänyt uusia puolia omasta muusikkoudestani ja siitä, mihin voisin sitä suunnata.

Parasta oli uusien asioiden kokeileminen sekä lähiopetuksen soittaminen.

Musatunneilta sai energiaa koko päiväksi.

Teksti Sanna Pasanen, musiikin lehtori

Kuvitus Tea Lindroos

Lukion musiikkidiplomi

Musiikkidiplomin suorittaminen oli ehkä lukioaikani pisin ja antoisin projekti. Diplomi oli ainakin itselleni niin paljon enemmän kuin vain yksi kurssi sadan muun joukossa. Sen työprosessi oli itselleni erittäin antoisa, sillä tunsin, että opin sen aikana paljon musiikin merkityksestä juuri itselleni. Aiemmat musiikinkurssit sekä diplomiin liittyvät tehtävät, kuten erilaisten esseiden tekeminen, muokkasivat valtavasti näkemystäni musiikin eri ulottuvuuksista. Mahtavat opettajat ja upeat ystäväni ansaitsevat suurimmat kiitokseni siitä, kuinka he kannustivat minua jatkamaan eteenpäin oman musiikkini kanssa.

Diplomikonsertti oli ehdottomasti itselleni yksi lukion tärkeimmistä kohokohdista. Vaikka olen erittäin harmissani, etten voinut esittää konserttiani varsinaiselle yleisölle, koko kokemus oli minulle suuri musiikillinen saavutus. Esitys jännitti silti yhtä paljon ilman-kin yleisöäkin. Myös etäkonsertin valmisteluun liittyi valtavasti erilaisia ennalta sovittavia yksityiskohtia. Mikrofonien, kameroiden ja esiintymisvalojen asettelu sekä aikataulujen teko tulee kaikki ottaa huomioon. Kymmenet, jopa sadat tunnit pianon ääressä eivät missään nimessä menneet hukkaan. Nyt on aika tähdätä kohti uusia haasteita.

Kiitos kaikille minua tukeneille ja kuunnelleille!

Teksti Aapo Rantanen, abi 2021

Aapo Rantasen musiikkidiplomikonsertista. Kuva Joel Kuosmanen

Vierailijoita musiikkilinjalla

Vierailijat ovat tänä erikoisena korona-aikana saapuneet Järvenpään lukioon poikkeuksellisesti verkkoyhteyksien kautta.

Syyskuussa vieraanamme kävi laulaja, lauluntekijä Annika Tepponen, joka kertoi musiikkilinjalaisille oman indie-musiikin tuotantoprosessista Suomessa ja musiikin julkaisemisesta striimauspalveluihin. Annika innosti siinä hetkessä erilaisten harjoitusten avulla musiikkilinjalaisia myös tuottamaan omia tekstejä, ja vierailun lopussa saimmekin kuulla näistä pätkiä.

Annika Tepponen
Kuva Alina Ainola

Toisessa jaksossa vierailijamme teatterimuusikko, näyttelijä ja tanssija Nea-Maria Alanko avasi meille musikaalien maailmaa ja siitä, millaista on opiskella musiikkiteatteria Suomessa ja maailmalla. Saimme antoisan katsauksen teatterimuusikon arkeen sekä sen kohokohtiin eli esityshetkiin. Saimme myös vinkkejä esityksiin valmistautumiseen.

Nea-Maria Alanko
Kuva Roni Tuomivirta

Kevätlukukaudella vieraanamme oli yhteisö- ja hoivamuusikko, musiikkiterapiaopiskelija Katja Kangas. Katja kertoi omasta opintopolustaan kirkkomusiikkiopinnoista nykyiseen työhönsä sekä nykyisen työnkuvansa monipuolisuudesta. Vierailu avasi käsitystämme siitä, mitä yhteisömuusikko tekee, millaista on opiskella musiikkiterapiaa ja millaisia konkreettisia vaikutuksia musiikilla on esimerkiksi hoitotyössä.

Katja Kangas
Kuva Aurora Heikkinen

Vanhat musiikkilinjalaiset ilahduttivat nykyisiä lukiolaisia. Kevin Sarinkon tyylinäyte Kaamoksen karkottajaisissa marraskuussa.

Perinteiset Kaamoksen karkottajaiset järjestettiin marraskuussa live-striiminä luokkiin. Esiintymässä (vasemmalta alkaen) Aksel Linderoos, Mikael Saine, Sigrit Kapp, Leo Kärkkäinen ja Niilo Nykänen.

Vieraana iki-ihana Läikky-orkesteri, joka kuvassa valmistautuu ilahduttamaan kevään 2020 ylioppilaita syksyllä siirretyssä lakkiaisjuhlassa. Iskelmä-potpuri videointiin Areenalla.

Samuel Saarikivi esiintyi lukuvuoden avajaisissa. Kameran takana lukion AV-ryhmäläisiä.

Kuvat Petra Koivu

Tanssinlinjan vuosi

Syksyllä 2020 lukion musiikki- ja tanssinlinjan tanssin opinnoissa aloitti kuusi uutta opiskelijaa. Ensimmäisen kurssin aikana syvennettiin tarkastelemaan omaa liikettä ja yhdessä rakennettiin tämän pohjalta myös koreografia, joka esitettiin Open Stagesissa. Toisen jakson tanssihistoriakurssilla saimme kaikkien vuosikurssien opiskelijat hetkeksi aikaa samaan tanssisaliin, mutta pian koronarajoitusten myötä opiskelijat jakautuivat vuorottelemaan etä- ja lähiopetukseen vuosikurssien mukaan. Suunnitellut esitysvierailut peruuntuivat rajoitusten takia. Opetuksessa hyödynnettiin syksyn aikana enemmän digitaalista materiaalia ja muun muassa kurssiin kuuluva suomalaisen tanssiteoksen tutustuminen toteutettiin videotallenteen muodossa. Kurssin aikana hyödynnettiin myös omatoimisia etätehtäviä, jolloin lähiopetuksessa olevat opiskelijat saattoivat keskittyä tilassa liikkumiseen tanssisalin puolella. Omatoimisessa työskentelyssä hyödylliseksi koettiin monipuoliset ja erilaiset tehtävät. Kurssin päätteeksi opiskelijat esiintyivät Kaamoksen karkottajaisissa koreografialla, joka oli rakennettu yhdessä lähiopetustuntien aikana.

Kolmannen jakson myötä opetus siirtyi ensin kokonaan etäopiskeluksi ja jatkui tammikuun puolella taas lähi- ja etäopiskelun vuorotteluna, jolloin opetus oli hybridimuodossa ensimmäisen ja toisen vuosikurssin opiskelijoiden vuorottelessa lähi- ja etävuorossa. Etä- ja hybridimallissa oman haasteensa toivat opiskelijoiden käytössä oleva pieni tila, äänen ja liikkeen epäyhtenäisyys ja koko ryhmän yhteisen esityksen tekeminen. Kurssin alkupuolella joulujuhlaan rakennettiin opiskelijoiden kanssa videomuotoinen tanssiesitys, jota varten kukin opiskelija

kuvasi tunnilla harjoitellun koreografian tahollaan. Musiikin ja tanssin viikolle valmisteltu esitys taas peruuntui, sillä suunniteltu videokuvaus jäi toteutumatta koronarajoitusten taas kiristyttyä.

Lukuvuoden viidennessä jaksossa tanssin opiskelijoilla on vuorossa improvisaatiokurssi. Kurssin aikana varaudutaan rakentamaan myös esitys lukuvuoden päättäviä juhlia varten joko videomuodossa tai livenä esitettäväksi.

Keväällä 2021 valmistui yksi tanssin lukiodiplomi.

Tanssin opintoihin hakevien uusien opiskelijoiden pääsykoe järjestetään joko 6.5 lukiolla tai videomuotoisena koronatilanteen niin vaatiessa.

Teksti Helena Toivonen, tanssinlinjan vastuuopettaja

Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat Oona Dits, Tiiti Erätuli, Ella Lipponen, Iina Pellikka, Iina Reiman, Iida-Maria Torvinen. Kuva Helena Toivonen

Lumakuntaa ylläpitämässä

Luma-linjan opiskelijat osoittivat tammikuussa mainiota luma-kuntaa kahdessa tiedekilpailussa. Harppi2021-tiedekilpailussa 146 lukiolaisjoukkuetta kilpaili kunniaa ja rahapalkinnoista. Järvenpään lukiosta kisaan ottivat osaa joukkueet Puinen tynnyri, Team JANSki ja Δt (kuvassa).

Harppi2021 toteutettiin etäkilpailuna niin, että joukkueet ratkoivat yhdessä kisan tehtäviä syöttäen vastauksia sähköiseen vastausjärjestelmään. Kysymykset käsittelivät matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa ja biologiaa. Rajallinen aika edellytti joukkueilta hyvää yhteistyötä ja tehtävien jakoa. Joukkueidemme strategiat eivät olleet aivan muun osaamisen tasolla, joten loppukilpailupaikat ja rahapalkinnot jäivät tällä kertaa saavuttamatta. Lähimmäksi pääsi Team JANSki sijoittuen 20:nneksi.

<https://www.lukemaverkosto.fi/tapahtumat/harppi-tiedekilpailu/>

Nooa Ketomaa osallistui Harppi2021-kilpailun lisäksi myös henkilökohtaiseen Neljän tieteen kisojen fysiikkakilpailuun. Nooa oli raivannut jo syksyllä tiensä loppukilpailuun, jossa hän sijoittui komeasti kahdeksanneksi. Loppukilpailu järjestettiin poikkeuksellisesti etäkisana kilpailijoiden omilla kouluilla. Nooan mukaan kilpailu jännitti jonkin verran, koska ei voinut tarkkaan tietää, mitä oli luvassa. Itseluottamus oli kuitenkin kohdallaan, ja haastavat tehtävät onnistuivat varsin hyvin. Erityisen mieluisia Nooalle olivat kokeelliset

tehtävät, joissa piti tutkia fysiikan ilmiöitä varsin luovalla tavalla yksinkertaisia välineitä hyödyntäen.

Kymmenen parhaan joukkoon sijoittumisen ansiosta Nooa saa halutessaan opiskeluoikeuden yliopiston matemaattis-luonnontieteelliseen tiedekuntaan tai teknilliseen korkeakouluun. Hänellä on kuitenkin monia mielenkiinnon kohteita: ”Vaikka fysiikka on todella mielenkiintoista, on se kuitenkin vasta kakkosvaihtoehtoni. Pääprioriteetti on tällä hetkellä Teatterikorkeakoulu.”

<https://maol.fi/neljan-tieteen-kisat/kansallisen-kilpailun-tulokset/>

Teksti ja kuvat Juha Haapola, luma-linjan vastuuopettaja

Ruudun toisella puolella pieni pala Afrikkaa

Terveysmaantieteen kurssilaiset saivat piristystä maailmakuiseen etäopiskeluun ja tapahtumaköyhään koronavuoteen, kun vieraileva luennoitsija Sofia Itämäki kertoi Teamsin välityksellä työstään Suomen Punaisen Ristin palveluksessa Sierra Leonessa.

Kolmivuotinen jakso Länsi-Afrikan alueellisena ohjelmadelegaattina ei suinkaan ole Sofian ainoa kokemus maailmalta – kehitysmaantieteen opinnot Helsingin yliopistossa siivittivät hänet muun muassa vaihto-opiskeluun Costa Ricaan ja työharjoitteluun Meksikoon, kunnes valmistumisen jälkeen Afrikka vei mennessään. Ennen nykyistä työtään Sierra Leonessa Sofia on työskennellyt Keniassa, Tansaniassa, Mosambikissa ja Keski-Afrikan tasavallassa erilaisissa kehitysyhteistyöhankkeissa.

Länsi-Afrikan rannikolla sijaitseva Sierra Leone toipuu vuosina 1991–2002 käydystä sisällissodasta. Sota jätti jälkeensä sekä fyysisesti vammautuneita että mielen-terveydellistään traumatisoituneita kansalaisia, kuten entisiä lapsisotilaita. Jo lähtökohtaisesti köyhän valtion alkeelliset terveyspalvelut ja koulut romutuivat. Vakavia sairauksia ei pystytty hoitamaan, ja erityisesti maaseudun klinikat ovat äärimmäisen alkeellisia – pulaa on perustarpeistakin, eikä kännykkäkenttääkään aina löydy, kun hätä sitä vaatisi.

Kuvaavaa on myös, että koronapandemia on Sierra Leonessa jo julistettu selätetyksi eikä katukuvassa näy maskejakaan. Hengitystieinfektiota aiheuttava virus ei pärjää tärkeysjärjestyksessä malarialle, tuhkarokolle, keltakuumeelle tai Sierra Leonen globaaliin uutisvirtaankin muutamia vuosia sitten nostaneelle ebolalle. Kuten muuallakin Afrikassa, testauskapasiteetti on tarpeeseen nähden mitätön ja viralliset tartuntaluvut (muutamia tuhansia) antavat täysin epärealistisen käsityksen tilanteen vakavuudesta. Kehittyvässä

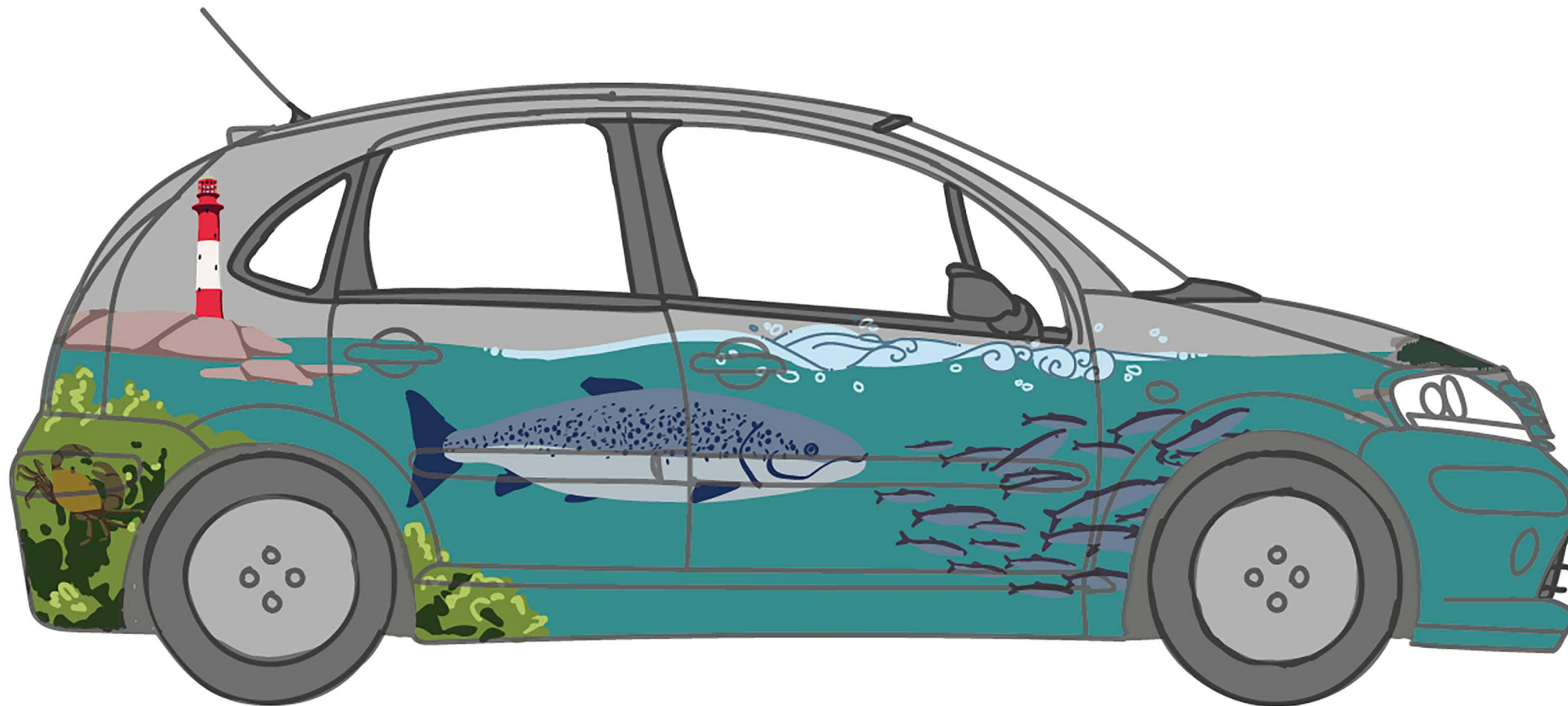
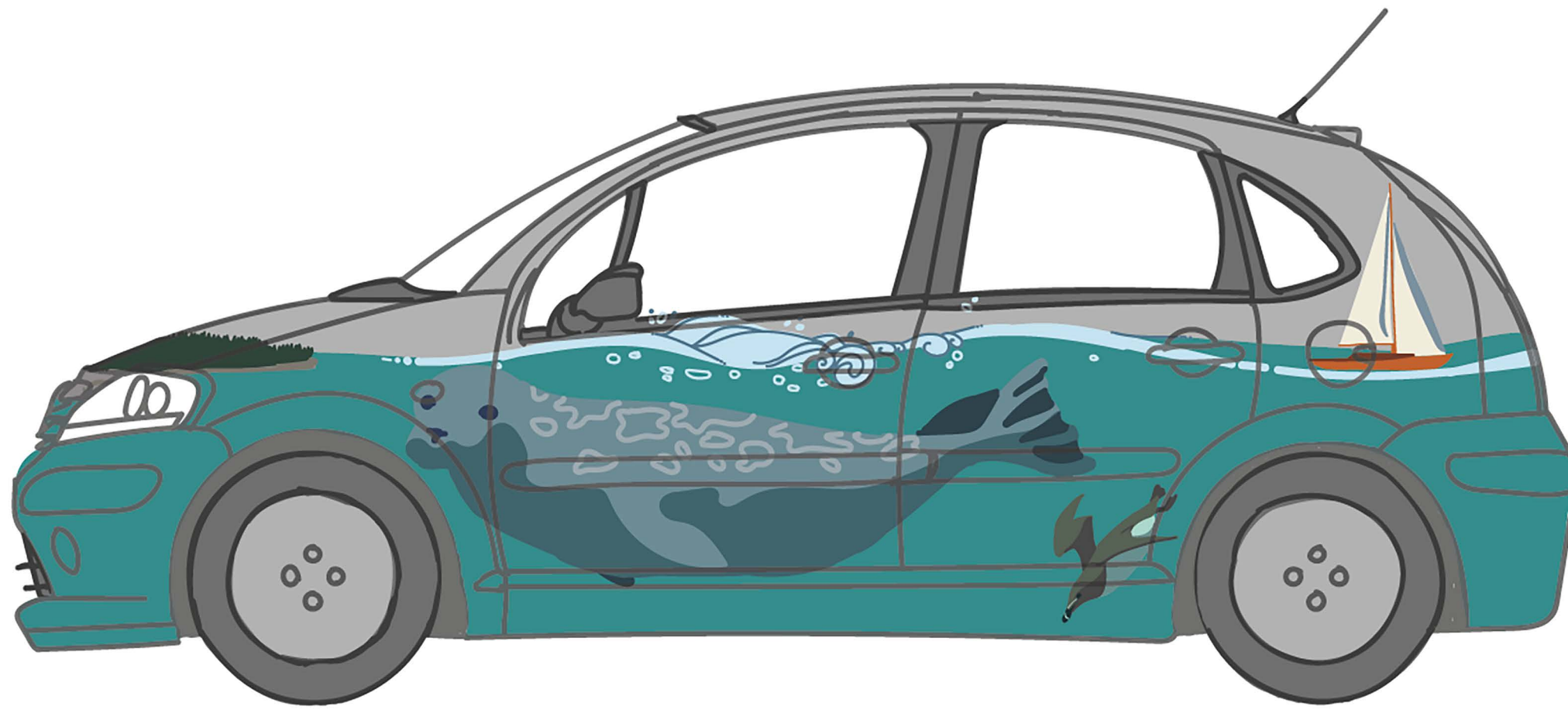
valtiossa pandemian sosiaaliset ja taloudelliset seuraukset luovat haasteita vuosiksi eteenpäin muun muassa koulujen sulkemisen ja toimeentulon romahtamisen vuoksi. Teinityttöjen koulupudokkuus, varhaiset avioliitot ja raskaudet sekä lapsikuolleisuus ovat lisääntyneet samalla kun ruokaturva on heikentynyt.

Valtavista haasteista huolimatta tilanne ei ole toivoton. Punaisen Ristin toteuttama vapaaehtoisten koulutus maaseutukyliin ”kansankynttilöiksi” vie arvokasta tietoa eteenpäin ruohonjuuritasolla. Jos perheiden asioista päättävillä miehille kerrotaan ”miesklubeissa” esimerkiksi rintaruokinnan hyödyistä, he voivat tukea vaimoiaan tärkeän asian äärellä. Naisten omissa klubeissa jaetaan mikrolainojen ja yhteisten viljelyksien hyötyjä ja opetetaan koulutytöjä ompelemaan kestokuukautissuojia, jotta koulunkäynti olisi mahdollista kuukautistenkin aikana. Järjestön rakennuttamat kaivot tuovat puolestaan terveyttä edistävän puhtaan veden monien ulottuville, ja hyväksi havaitut ratkaisut kannustavat paikallisia oppimaan muistakin terveyteen liittyvistä tärkeistä asioista esimerkiksi näytelmien keinoin.

Luennon päätteeksi Sofia vastasi opiskelijoiden kysymyksiin ja kannusti kaikkia verkostoitumaan jatko-opintojen aikana rohkeasti. Opiskelijat kuvasivat luentoa mahtavaksi, mielenkiintoiseksi ja informatiiviseksi: ”Luento auttoi huomattavasti paremmin hahmottamaan maailmalla olevia ongelmia kuin kirjasta lukeminen.” Ehkä joku kurssilaisista päätyy jonain päivänä Punaisen Ristin järjestämään IMPACT-alkukoulutukseen, jonka kautta tie voi viedä vaikka lääkäriksi, psykologiksi tai kirjanpitäjäksi Afrikkaan!

Teksti Laura Lindgren, biologian ja maantieteen opettaja
Kuva Sofia Itämäki

Helmi Halmkrona:
Kuvataiteen lukiodiplomi, aihe: Eliöt oliot / Suunnitelma auton ruiskemaalauksesta/teippauksesta/ Itämeren suojele
tekniikka: digipiirros

Draamaopinnoissa sykkii elämä!

Istuin lukioikäisenä vaatimusten boksissa oman elämäni sisässä ja kuulin päässäni äänet, jotka puhuivat onnistumisesta, opiskelusta, päättämistä, selviämisestä sekä kasvamisesta hyväksytyksi ja menestyneeksi yhteiskunnan jäseneksi. Pakopaikkani tästä kaikesta oli nuorisoteatteri, jossa sai heittäytyä elämän vietäväksi, tehdä kehollisesti, elää hetkessä, tuntea ja nauraa yhdessä, epäonnistua, leikkiä ja ammentaa mielikuvituksesta.

Lukion jälkeen lähdin opiskelemaan teatteria Lahden kansanopiston teatterilinjalle, ja sieltä päädyin lopulta sirkuskoulun kautta Helsingin yliopistoon lukemaan kirjallisuutta. Tarinat kiehtoivat, ja kaikki mahdolliset maailmat. Nautin opiskelusta, mutta sen staattisuus ahdisti ja kehollisuus kutsui, joten kansanopiston tanssilinjan kautta päädyin Oulun ammattikorkeakouluun opiskelemaan tanssinopettajaksi.

Viiden vuoden tanssiopintoihini mahtuivat vaihtovuosi Lissabonissa Escola Superior de Dança -koulussa ja täydellinen uppoutuminen tanssiteatteriin niin esiintyjän, opettajan kuin ohjaajankin roolissa. Sain koe-esiintymisten kautta töitä erilaisissa tanssialan teoksissa, uskoakseni en niinkään tanssiteknisen osaamiseni vuoksi vaan siksi, että olin koko nuoruuteni harrastanut teatteria ja oppinut siellä läsnäolon taitoa ja heittäytymistä.

Muutama vuosi sitten viimeistelin kirjallisuuden ja suomen kielen opintoni yliopistolla, sillä kaipasin jatkuvuutta ja uusia haasteita työssäni. Viime syksystä lähtien olen opettanut Järvenpään lukiossa äidinkieltä ja kirjallisuutta sekä draamaa. Olen onnellinen, että saan yhdistää työssäni taiteen tekemisen ja kehollisuuden sekä tekstit ja kielen. Rakastan niitä kaikkia. Ennen kaikkea rakastan työskentelyä yhdessä nuorten kanssa.

Olen onnellinen, jos opiskelija saa draamakurssiltani lisää itsetuntemusta ja oppii arvostamaan omaa ja muiden elämää sellaisenaan sekä elämään rohkeammin vuorovaikutuksessa maailman kanssa. Panostan kursseilla turvalliseen ja lämpimään ilmapiiriin, sillä uskon sen olevan lähtökohta kaikelle oppimiselle ja uuden syntymiselle.

Draamakurssien ytimessä on ajatus, että jokainen tulee kurssille juuri sellaisena kuin on. Se itsessään on arvokasta! Mitään ei ole pakko tehdä, vaan siinä missä opettelemme heittäytymistä, opettelemme

myös omien rajojen tunnistamista. Haluan, että voisimme kursseilla vapautua epäonnistumisen pelosta ja unohtaa kokonaan hyvä-huono-jaottelun. Kasvu ja uuden luominen ei ole mahdollista, jos pelkää epäonnistumista – pelko on vain elämää rajoittava haamu kaiken yllä. Epäonnistuminenkin on lopulta aina onnistuminen: vain kaatuessa voi löytää uuden reitin ylös ja avautua uudelle.

Nykytaiteessa ei juuri enää tunneta rajoja, vaan kaikki on keskinäisessä vuorovaikutuksessa: liike ja keho, ääni ja puhe, kuva ja tila. Kaikki elementit luovat yhdessä merkityksiä ja rakentavat kokonaisuutta. Äidinkielen oppiaineessa ymmärretään nykyään tekstiksi kaikki, mikä välittää merkitystä. Tanssin kentällä koreografiaa on kaikki, mitä on tilassa ja liikkeessä. Äidinkielessä analysoidaan multimodaalisia tekstejä, ja taiteessa luodaan teoksia, joissa taiteiden väliset raja-aidat rikkoutuvat. Draamaopinnotkaan eivät ole enää vain perinteistä puheteatteria, vaan kokonaisvaltaista esittävää taidetta, jossa ihmisyyden ja luominen ovat keskiössä.

Esittävän taiteen opiskeleminen ja tekeminen on opettanut minulle rohkeutta, luovuutta, kehollisuutta, kokonaisvaltaista läsnäoloa, toisten kuuntelemisen ja itseni ilmaisemisen taitoa. Draamassa sykkii elämä, siksi sitä kannattaa opiskella!

Teksti Salla-Maria Santos, äidinkielen ja kirjallisuuden sekä draaman lehtori

Kuva
Marjaana Svala

Lukuvuonna 2020–2021 Järvenpään lukiossa järjestettiin poikkeuksellisesti vain kaksi draamakurssia, sillä koronarajoitukset estivät lähiopetuksen.

Opiskelijoiden kokemuksia draaman ensimmäiseltä kurssilta:

Draamakurssilla tulee rohkeammaksi sosiaalisissa tilanteissa, suosittelen kaikille! Kynnys osallistumiseen ei ole iso, koska kurssilla luodaan hyvä ilmapiiri eivätkä epäonnistumiset haittaa.

Jeremias Tikka 19B

Parasta draamakurssilla olivat varmasti kaikki impro- sekä läsnäoloharjoitukset sekä se, että sai tavata uusia ihmisiä, kehittää itseluottamusta ja nauraa porukassa. Ilmapiiri oli miltei aina avoin ja lämmin, mikä näkyi harjoituksissa vapaana ajatus-ten vaihtona sekä tietenkin yhteishengessä. Sain uusia kavereita ja opin olemaan itsevarmempi, tuntemaan omaa kehoani paremmin sekä myös olemaan enemmän läsnä.

Elise-Emilie Wallin 19B

Ehdottomasti hauskin asia draamassa oli se porukka, jossa kaikki heittäytyivät mukaan eikä omaa tekemistä tarvinnut hävetä. Ilmapiiri oli rento ja mitään ei otettu liian tosissaan. Oli myös mukava, että jos jotain ei halunnut tehdä, oli aina mahdollisuus olla tekemättä ja tulla sitten seuraavaan harjoitukseen mukaan.

Veeti Vierimaa 20C

Kuva Salla-Maria Santos

Lavalle astuessa adrenaliini virtaa – opiskelija Mikael Viemerön kokemus

Olen 17-vuotias Mikael Viemerö, Järvenpään lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelija. Teatteria olen harrastanut kohta yhdeksän vuotta, ja tavoitteenani on lukion jälkeen jatkaa opintojani draamakoulussa Iso-Britanniassa, sillä siellä ovat alan huippukoulut. Soitan myös kitaraa ja tykkään maalata.

Käyn Järvenpää-talolla ohjatussa nuorten teatteriryhmässä. Ryhmä on aika pieni, mutta ryhmähenkemme on erittäin tiivis. Tulemme kaikki toimeen toistemme kanssa, eikä esiintymistä tarvitse jännittää, sillä tuemme aina toisiamme. Harjoittelemme yhdessä muutaman kerran viikossa ja työstämme parhaillaan isompaa näytelmää, josta on suunnitteilla useampi näytös Järvenpää-talon Kellariteatteriin. Myöhemmin esitämme teostamme myös Suomen Kansallisteatterissa Nuori näyttämö -hankkeessa. Nyt olemme valitettavasti joutuneet pitämään harjoituksia videopuhelujen välityksellä, emmekä vielä tiedä, pääsemmekö sittenkään (ainakaan nyt keväällä) esittämään näytelmäämme koronarajoitusten takia.

Mielestäni teatterin harrastaminen opettaa olemaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Sillä teatteri ei ole vain esittämistä, se on ennen kaikkea muiden kuuntelemista. Teatterissa oppii heittäytymisen taidon, se auttaa missä tahansa elämässä. Teatterissa saa rohkeutta omaan puheeseen ja muiden edessä olemiseen.

Roolihahmoon astuminen voi olla vaikeaa, mutta kun haastaa omat ajattelutapansa ollakseen jotain muuta kuin on, saattaa jopa saada avatuksi uusia näkökulmia elämään. On vapauttava fiilis päästä irtautumaan itsestään ja identiteetistään hetkeksi, tosin roolia voi olla rankkaa pitää pitkiä aikoja yllä.

Olen oppinut teatteriharrastuksessani parempia empatiataitoja, kun olen opetellut erilaisia tapoja näyttää tunteita, joita tarvitaan roolihahmojen esittämiseen. Tunnistan nykyään myös helpommin tunteita itsessäni sekä muissa ihmisissä. Osaan lukea ilmeitä ja kuunnella toista, mikä auttaa kaikessa vuorovaikutuksessa.

Suosittelisin koulumme draamakursseja esimerkiksi jokaiselle, joka joskus puhuu yleisön edessä tai esittelee tulevaisuudessa vaikkapa projekti- ja työkokouksissa. Draama opettaa pysymään rauhallisena puheen ajan ja hallitsemaan omaa ääntään. Ja jos puheen pitäjää jännittää tai teksti unohtuu, improvisaation taito on tärkeä, jotta pystyy pitämään puheensa sujuvasti loppuun asti.

Lähdin itse mukaan draamakursseille suorittaakseni draamasta lukiodiplomin. Draaman ensimmäisellä kurssilla teimme paljon improvisaatioharjoituksia ja rentoutumisharjoituksia, jotka opettivat oman kehon hallintaa ja läsnäolemistä. Ilmapiiiri oli erittäin rento, ja tutustuin uusiin, todella mukaviin ihmisiin.

Draamakursseilla oppii, että mokaaminen on käytännössä mahdotonta, eli siellä ei tarvitse hermoilla tai pelätä sitä. Improvisaatiossa on tärkeää, että on avoin kaikille vaihtoehdoille ja hyväksyy muiden tarjoukset, yrittää olla ajattelematta liikaa ja heittäytyy vain mukaan.

Aina on hieman hermostuttavaa astua lavalle, mutta siihen tunteeseen tottuu ja siitä alkaa jopa tykkäämään. Lavalla jännitän vieläkin välillä kaikkien näiden vuosien jälkeenkin, mutta kun tiedän, etten ole yksin, jännitys helpottaa. Lavalle astuessani tunnen aina adrenaliinin virtaavan. Jos kohtaaminen menee onnistuneesti, se tuntuu aina saavutukselta, josta voin olla ylpeä.

Teksti Mikael Viemerö 201

Onni

Lämmin tuuli puhaltaa pehmeästi ylitsemme kuin aalto merenrantaan. Alkukesän auringon lempeät säteet loistavat kasvoilleni. Ihoa polttee vähän, vaikka laitoin juuri aurinkorasvaa. Joka kesä nenänpääni ja poskeni palavat, mutta päätin, ettei tänä kesänä kävisi niin.

”Suu auki!”

Avaan myös silmäni. Olet ojentamassa minulle suurinta mansikkaa, jonka olen koskaan nähnyt. Se ei maistu kokonaisuutena. Nauran ja haukkaan makeasta herkusta pienen palan. Makaan selälläni sinivalkoisella päiväpeitteellä pää sylissäsi. Päätimme lähteä viimeisistä kirjoituksista selviämisen juhlistamiseksi piknikille. Onneksi sää on hyvä. Koko viime viikon satoi armottomasti, mutta ainakin se motivoi pysymään oppikirjan äärellä.

Kaikkialla on vihreää ja kukoistavaa. Kevät ja kesä tulivat aikaisin. Kenties se johtuu ilmastonmuutoksesta, mutta en jaksa murehtia sitä nyt. Kaikki on kerran hyvin. Vähään aikaan ei tarvitsisi ottaa stressiä mistään. Kaupungin kiire ja melukaan eivät yllä tänne metsän keskelle piiloutuneelle pienelle niitylle. Löysin niityn lapsena leikkien lomassa. Siitä on tullut tärkeä paikka minulle, ja pääsin vihdoinkin näyttämään sen sinullekin nyt. Kaupunki on suunnitellut metsän paikalle rakennettavaksi kauppakeskuksen. Puunhakkuu alkaisi syksyllä, joten tämä on niityn viimeinen kesä.

Tunnen sormiesi seikkailevan hiusteni lomassa. Kylmät väreet kulkevat keho- ni läpi kuin pienet sähköiskut, kun kosketat minua. Hymyilen. En ole koskaan tuntenut tällaista onnea. Utelias varis lähestyy eväskoriamme kiiltävin silmin. Nousevat hätistelemään sitä pois, jottei se varastaisi palaakaan leipomistasi krou- santeista tai silli-sipulipiiraasta, ja tökkäät minua vahingossa silmään. Nauran kivunkynnelten läpi.

Toivon, että vietämme loppuelämämme yhdessä. Voimme käydä piknikillä joka kesä. Ja uimassa. Ja talvisin voimme makoilla koko joululoman vällyjen alla katsellen elokuvia. Leivot hyviä joulutorttuja ja pipareita, jotka voimme sitten koristella – sinä hyvin, minä vähän kömpelömmi. Haluan rakastaa sinua jokaisessa maassa ja hieroa selkääsi rankkojen työpäivien jälkeen. Tahdon kokea kanssasi elämän suuret tapahtumat ja nauttia pienistäkin asioista. Kuten aamukahvista ja iltateestä.

Tuijotan lumoutuneena ruskeisiin silmiisi, jotka kimmeltävät auringossa kuin meripihka tai hunaja, kun puhut innoissasi kissoista. Melkein unohdan kuunnella sanojesi sisältöä. Voisin jäädä tähän hetkeen ikuisesti. Muuttaa asumaan vehreiden lehtien havinan ja makeiden mansikkaleivosten keskelle, kirkkaan- sinisen taivaan alle. On hämmästyttävää, kuinka taivaalla ei ole ainuttakaan pilveä. Syömisen jälkeen voisimme pyöräillä uimaan, jottei olisi näin kuuma. Jos jaksamme valvoa, voimme katsella tähtiä. Sydämeni täyttää lämpö ja keveys, kun hymyilet. Kumarrut painamaan huulesi huulilleni.

Tekstin on kirjoittanut Sanni Tabell 18K luovan kirjoittamisen kurssilla ÄI11

Kielidiplomi ja kansainvälisyyspassi 2020–2021

Lukiomme laaja kieli- ja kurssitarjonta tarjoaa poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet vieraiden kielten opiskeluun. Kaikista innokkaimmat ja motivoituneimmat kielistä, kulttuureista ja kansainvälisyydestä kiinnostuneet opiskelijat suorittavat lukiomme oman kielidiplomin ja osa heistä myös kansainvälisyyspassin.

Päättynyt lukuvuosi alkoi poikkeuksellisissa merkeissä. Koronatilanne vaikutti suuresti lukion kansainväliseen toimintaan: kaikki lukion kansainvälisiin projekteihin liittyvät opiskelijavaihdot sekä myös lukioomme suuntautuvat ulkomaisten ryhmien tutustumisvierailut, joita normaalivuosina on lukuisia, peruutettiin koko lukuvuodeksi. Kansainvälisten vierailujen peruuntuminen vähensi myös kielidiplomin suorittajien mahdollisuuksia kansainväliseen vuorovaikutukseen lukiossa.

Vallitsevassa tilanteessa lukion kansainvälisen toiminnan painopiste siirtyi kotikansainvälisyyteen ja sen toteuttamiseen turvallisella tavalla hyödyntäen mahdollisimman paljon tieto- ja viestintätekniikkaa, erityisesti Teamsia. Lähtäpaamisten määrä minimoitiin ja osallistujien lukumäärää niissä rajoitettiin.

Aiempiä vuosina aloittaneita kielidiplomin suorittajia oli yhteensä nelisenkymmentä. Heidän lisäksi uusiksi kielidiplomin suorittajiksi ilmoittautui syksyllä noin 30 ensimmäisen vuosikurssin opiskelijaa.

Kielidiplomin suorittajille järjestettiin erilaisia pienimuotoisia kansainvälisyystapahtumia. He pääsivät esimerkiksi kuuntelemaan useita vaihto-oppilaiden englanninkielisiä esitelmää omista maistaan ja osallistumaan näiden pitämille italialaisten ja saksan oppitunneille. Osa osallistui myös Teams-yhteydellä Espanjasta pidettyyn esitelmään Espanjan eri kielistä ja niiden historiallisesta taustasta sekä Helsingin yliopiston järjestämään kielitieteen työpajaan. Kielidiplomin suorittajia osallistui myös valtakunnallisiin Suomen kielitieteen olympialaisiin.

Teksti Marjo Uotila, englannin ja espanjan lehtori

Teams-tapaamisissa käytettiin ahkerasti myös keskustelupalstaa.

Kuva Marjo Uotila

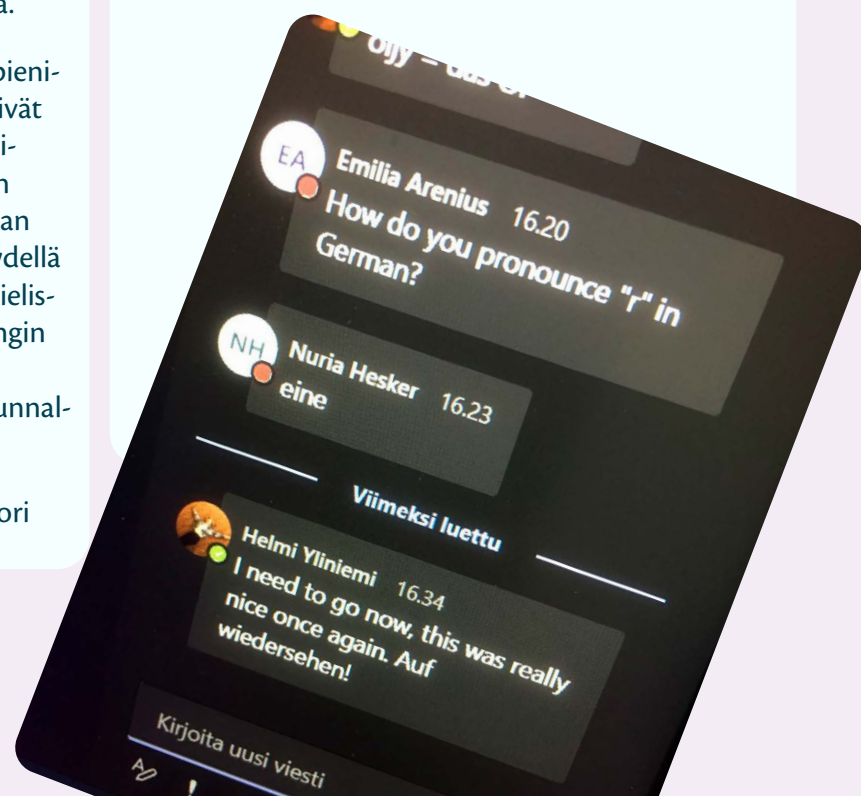
Olen opiskellut kieliä alakoulusta asti, englantia 3. luokalta ja ruotsia 6. luokalta lähtien. Lukiossa olen aloittanut ranskan B3-kielen opinnot. Mahdollisuus ranskan opiskelun aloittamiseen oli yksi niistä syistä, jotka saivat minut hakemaan opiskelupaikkaa Järvenpään lukiota.

Minua kiehtoo kielten opiskelussa mahdollisuus päästä kommunikoimaan erilaisten ihmisten kanssa. Kansainvälisyys on upea tapa oppia muiden maiden kulttuureista ja elämästä eri puolilla maailmaa. Kielten osaaminen avaa myös uudenlaisia mahdollisuuksia ja ulottuvuuksia työelämään, koska yhä useammalla alalla kielitaidosta on hyötyä.

Suoritan lukiossa kielidiplomia ja kansainvälisyyspassia. Olen osallistunut ensimmäisen lukiovuoteni aikana moniin kansainvälisiin aktiviteetteihin. Esimerkiksi koulumme vaihto-oppilaiden pitämät esitelmät heidän omista maistaan ja kielistään ovat olleet minusta kiinnostavia. Osallistuin myös tammikuussa Helsingin yliopiston virtuaalisesti järjestämään kielitieteen työpajaan. Se oli mielestäni mielenkiintoinen ja antoisa kokemus, joka opetti sekä vieraiden kielten yleisiä säännönmukaisuuksia että loogista päättelykykyä.

Minusta on hienoa, että omasta aktiivisesta kielten opiskelusta ja kansainvälisestä toiminnasta on mahdollista saada todistuksena kielidiplomi lukio-opintojen tullessa päätökseen.

Teksti Emilia Arenius 20 C

Rauhan rakentamista harjoittelemassa

Yhdistyneiden kansakuntien perustamisesta tuli lukuvuoden 2020–2021 aikana kuluneeksi 75 vuotta. Järvenpään lukiossa järjestetään vuosittain YK:ta käsittelevä yhteiskuntaopin kurssi (YH6), jolla perehdytään YK:n historiaan sen eri vaiheissa sekä tutustutaan rauhanjärjestön toimielimiin ja alajärjestöihin. Kurssi huipentuu YK:n yleiskokouksen simulointiin kurssilaisten kesken.

Kurssin alku koostui tänäkin lukuvuonna opettajien ja asiantuntijavieraisten luennoista. Aluksi luennoilla käsiteltiin rauhanaatetta ja ylipäätään rauhaa ilmiönä pohtimalla sitä maailman tapahtumien kautta. Lisäksi käsiteltiin YK:n edeltäjää Kansainliittoa, jonka jälkeen keskityttiin pääasiassa YK:hon.

Asiantuntijavieraista Aku Lindström piti etäluennon Suomen rauhanturvaamistoiminnasta. Hän kertoi erilaisista rauhanturvaamisen muodoista sekä operaatioista, joissa Suomi on mukana. Erityisesti hän kertoi omista kokemuksistaan rauhanturvaajana eri puolilla maailmaa.

Suomen YK-liitossa työskentelevä Jenni Kauppila kertoi ryhmällemme työroolistaan vaikuttamistyön vastaavana. Luento laajensi oppimaamme käsitystä YK:n toiminnasta vielä asteen syvemmälle. Lisäksi kotimaamme YK-liiton tehtävät tulivat tutuiksi.

Reetta Lantola on sairaanhoitaja, joka on toiminut rauhanturvaajana Afrikassa. Hän kertoi rauhanturvaajan arjesta ja siitä, kuinka monipuolisia tehtäviä YK-joukoilla on ja kuinka niihin

tarvitaan monenlaisten ammattien edustajia. Rauhanturvaajiksi pääsee ja tarvitaan myös naisia.

Viimeisenä asiantuntijavieraana Järvenpään lukion entinen opiskelija Olli Puumalainen kertoi työstään CMI-järjestössä sekä järjestön toiminnasta yleisesti. Luennon aikana opimme paljon järjestön toimintatavoista ja tavoitteista. Kuulimme luennon aikana myös erilaisista kohteista, joihin CMI kohdistaa esimerkiksi kriisi- ja neuvotteluapua.

Simulaatioon valmistautuminen aloitettiin perehtymällä kunkin opiskelijan valitseman maan ulkopoliittikkaan, sisäpolitiikkaan ja kansainvälisiin suhteisiin. Tutustuimme syventävästi myös kyseisen maan kulttuuriin ja historiaan.

Simulaation aiheeksi valittiin jo pitkään jatkunut Syyrian kriisi, joten opiskelijat etsivät tietoa oman maansa osallistumisesta YK:n toimintaan Syyrian konfliktissa. Simulaatioon valittiin Syyrian ympärillä sijaitsevia maita, kuten Saudi-Arabia, Turkki ja Iran, sekä maita, jotka ovat kriisissä aktiivisesti mukana, kuten Yhdysvallat, Ranska ja Venäjä.

Simulaatiossa lähtökohdaksi otettiin Ranskan päätöslauselmaehdotus, jonka jälkeen muut maat saivat ottaa siihen kantaa ja esittää omia näkemyksiään asiasta. Viikkoon keskustelun jälkeen ennen muuta Kiinan kompromissiehdotuksen perusteella päädyttiin päätöslauselmaan, jonka mukaan kaikki ulkomaiset joukot tulee vetää Syyriasta kuuden kuukauden sisällä. Niiden sijaan YK:n joukot saapuvat valvomaan tulitaukoa Syyrian hallituksen joukkojen ja kapinallisten välillä samalla, kun YK tukee Syyriaa maan jälleenrakentamisessa sekä demokraattisen hallinnon luomisessa. Lisäksi Syyrian hallitus sitoutuu vapaiden vaalien järjestämiseen vuoden sisällä.

Teksti Timo Joutsivu, historian ja yhteiskuntaopin lehtori, Suvi Randén, historian, latinan ja yhteiskuntaopin lehtori, sekä YH6-kurssin opiskelijat

Kuva Suvi Randén

Vaihto-oppilaat 2020–2021

Lukiomme vaihto-oppilastoiminta on normaalivuosina vilkasta ja meillä opiskelee useimmiten kymmenkunta ulkomaista vaihto-oppilasta. Nyt koronavuonna oli tässä suhteessa tavallista hiljaisempaa, mutta lukiossa opiskeli kuitenkin lukuvuoden aikana kolme erittäin aktiivista vaihto-oppilasta.

Vaihto-oppilaista ensimmäisenä saapui saksalainen Marla Busse heti syyslukukauden alkaessa neljän viikon lyhytvaihtoon. Tämän jälkeen toinen saksalainen opiskelija, Nuria Hesker, aloitti opintonsa toisen jakson alusta ja opiskeli koko lukuvuoden. Viimeisenä saapui italialainen Maddalena Assanelli, joka oli vaihdossa neljännen ja viidennen jakson ajan.

Erityisesti tänä lukuvuonna, kun monikaan opiskelijoistamme ei päässyt matkustamaan kotipaikkakuntaa kauemmaksi, reippaat ja iloiset vaihto-oppilaat toivat lukioon ja opiskeluun paljon piristystä ja kaivattua kansainvälistä tuulahdusta.

Teksti Marjo Uotila, ulkomaisten vaihto-oppilaiden ryhmänohjaaja

Hei!

I came to Finland on the 19th of September, but I had to be in quarantine for two weeks. So I started school at the beginning of the second jakso and to be honest I was a bit nervous. But I quickly got to know so many nice people.

I am thankful to experience the school here in Finland, because it is totally different compared to my school in Germany. Everything is modern and lunch is for free here. Also everyone is using a computer at school, which is not normal in Germany.

Even though we are currently struggling with corona, I still have a great time here in Finland. I spend a lot of time with my host family and my new friends. Even though we attend online classes, I still experience a lot. I am very grateful for that.

I will now enjoy the last months of my exchange year here, because I realized that time goes by really fast. I also hope that corona will be over soon and that we all stay healthy!

Nuria Hesker, Germany

Nuria Hesker

Moi!

The initial idea of my exchange experience wasn't exactly the same as how I've been living so far, and the reason is that I started dreaming about this semester before coronavirus spread.

I would never have imagined to attend online classes instead of going to school, or not to be able to travel wherever I wanted to, to meet new people here and socialize with my classmates. I thought all those things could have been achieved.

But I'm still able to realize how very lucky I am for this opportunity with the world situation going on and I'm so grateful for it, since many other exchange students had huge troubles. I hope that soon I'll get to know more people, enjoy many other activities and visit different places.

I arrived here at the beginning of February, less than two months ago, and so far I've been keeping in contact with some new friends, spent time with my amazing host family and enjoyed all the outdoor activities we could, even completely new ones such as cross-country skiing and ice skating on the frozen lake.

I greatly admire the concept of respecting nature as a holy element here and I'm really developing my relationship with it. It was already pretty strong and tight but I'm sure it can still be improved a lot.

In general, I've already done more things than I could ever have imagined, and I'm really looking forward to trying new ones, indulging that constant curiosity of mine that anything in the world, not even a pandemic, can weaken.

Maddalena Assanelli, Italy

Maddalena Assanelli. Kuva Vilja Rinne.

Kokemuksia etäopiskelusta aikuislinjalla

Etäopetuksesta on tullut keskeinen osa opettajien ja opiskelijoiden arkea. Aikuislinjalla etäyhteydet tulivat lukuvuoden aikana tutuiksi niin joulukuussa 2020 kuin keväällä 2021. Lukuvuoden aikana aikuislinjan opiskelijoita pyydettiin kertomaan nimettömänä etäopiskelukokemuksistaan. Samalla heiltä kysyttiin palautetta ja kehittämis ehdotuksia etäopetukseen liittyen. Opiskelijat nimesivät etäopetusjaksoista monia hyviä puolia, mutta vastauksista ilmenivät vahvasti myös etäopiskelun haasteet aikuislukiolaisen näkökulmasta. Noin kaksi kolmesta kyselyyn vastanneesta koki, että etäopiskelu oli lähiopetukseen osallistumista vaativampaa, hankalampaa tai oppimista heikentävää.

Myönteisinä puolina etäopetuksessa nähtiin monesti vaivattomuus ja vapaus. Kotoa ei tarvinnut poistua oppitunneille, ja etäopetus mahdollisti itselle sopivamman opiskelutahdin. Osa opiskelijoista oli myös havainnut, että kotioiloissa pystyi opiskelemaan varsin hyvin.

”Minusta etäopiskelu on oppimisen kannalta kivempaa, koska pystyn paremmin tekemään muistiinpanoja.”

”Etäopetus oli jopa mukavampaa kuin lähiopetus, koska ei tarvinnut tehdä reissua lukioon kylmässä ulkoilmassa.”

”Etäopetus onnistui loistavasti, sillä pystyn keskittymään ihan hyvin kotonakin.”

Opiskelijoiden vastauksista ilmeni myös, että moni koki etäopetuksen olosuhteisiin nähden hyvin järjestetyksi. Monen mielestä käytetyt opetusmenetelmät tukivat omaa oppimista. Myös opettajien vaivannäköä ja ammattitaitoa etäopetuksen järjestämisessä arvostettiin.

”Etäopetus oli mielestäni hyvä ratkaisu ja opettajat toteuttivat sen hyvin. Opetuksessa oli hyvää, että näki, kuinka opettajat panostivat siihen.”

”Opin muutenkin kaikkein parhaiten niillä tavoilla, jotka ovat etäopetuksessa mahdollisia.”

Aikuislukiolaisten vastauksista oli kuitenkin helppo havaita kokemusten erilaisuus. Siinä missä yksi koki kodin hyväksi opiskelu ympäristöksi, toinen nosti esille kodin hankalat opiskeluolot. Vapaus jäädä kotiin ja opiskella oman tahtiin saattoivat myös laskea kiinnostusta opiskelua kohtaan ja aiheuttaa motivoitumisongelmia.

”Kotona on todella vaikea keskittyä eikä esim. kahvilat ole niin myöhään auki että aikuisopiskelija voisi mennä sinne opiskelemaan.”

”Etäopetus oli mielestäni ihan ok, silloin ei vain jaksanut osallistua tunneille niin helposti.”

”Etäopetus kotona teki minut laiskaksi.”

Jos etäopetukseen totuttelun on todettu vaativan opettajilta uudenlaista lähestymistapaa omaan työhön, kyselyn vastauksista ilmenee, että myös opiskelijat ovat joutuneet suhtautumaan opiskeluunsa poikkeavilla tavoilla. Vastauksista on myös havaittavissa opiskelijoiden kohtaamia haasteita tietotekniikan käytössä, kun on pitänyt hyödyntää omaa osaamista ja kotoa löytyviä laitteita ja verkkoyhteyksiä etäopetukseen osallistumisessa.

”Opiskelu etäopetuksessa [...] vaati omien perinteisten opiskelumallien muokkaamista sopiviksi uuteen tilanteeseen.”

”Suurin ongelma oli se, ettei päässyt pois siitä ympäristöstä jossa ei ole tottunut opiskelemaan.”

”Etäopetus oli mukavaa, mutta monissa etäilysovelluksissa yhteys on melko huono.”

Edellä mainituista syistä ei liene yllättävää, että moni aikuislukiolainen koki loppujen lopuksi etäopetusjaksojen heikentäneen omaa oppimista, vaikka opiskelu olisikin tuntunut vaivattomalta. Osa koki, että lähiopetuksessa saa etäopetusta paremmin apua ja tukea sekä opettajalta että ryhmän muilta opiskelijoilta.

”Etäopetuksessa on vaikea saada lisätukea asioihin, joita ei ymmärrä.”

”Lähiopetuksessa on enemmän perillä asioista.”

Kyselyn vastauksissa on myös näkyvissä aikuislukiolaisten jakautumien kahteen leiriin sen suhteen, millaista pedagogista lähestymistapaa he toivoisivat etäopetuksessa käytettävän. Etenkin teknisistä yhteysongelmista kärsineet toivoivat pari- ja ryhmätyöskentelyn vähentämistä ja luentomaisempaa opetusta, jotta opiskelussa olisi mahdollista keskittyä muistiinpanojen ja kirjallisten tehtävien tekemiseen.

”Etäopiskelusta poistaisin kaikki suulliset pari-/ryhmätehtävät, koska kaikilla ei ole tarvittavia välineitä kotona ja siitä seuraa ylimääräistä säätöä.”

”Kehittäisin etäopetusta tehtäväpainotteiseksi.”

Toisaalta moni nosti esille, että juuri vuorovaikutteisuus ja sosiaalinen kanssakäyminen etäyhteyden kautta oli tärkeää, sillä ne toivat opetukseen ja opiskeluun mielekkyyttä, joka tuki oppimista ja auttoi jaksamaan paremmin haastavissa olosuhteissa.

”Tunneilla joissa ‘pakotettiin’ osallistumaan oppi paremmin koska et ollut vaan tuijottamassa puolen tunnin verran diashowta.”

”Jos opettaja vaan kehottaa tekemään tehtäviä, ei ehkä kauheesti saa irti niistä tunteista.”

”Etäopetuksessa voitaisiin hyödyntää interaktiivisia juttuja [...], joissa opiskelijat voisivat yhdessä ratkoa aihepiireihin liittyviä tehtäviä. Tämä voisi toimia apuna opiskelijoiden ahdistukseen [...] ja voisi olla korvikkeena etäopiskelusta muuten puuttuvalle sosiaaliselle interaktiolle.”

Yhteenvetona tämän pienimuotoisen etäopiskelukyselyn tuloksista voi todeta, että etäopetus ja -opiskelu ovat olleet monelle aikuislinjan opiskelijalle haastava mutta samalla opettavainen ja varmasti ikimuistoinen kokemus.

Teksti Tero Korhonen, aikuislinjan englannin ja ruotsin kielen lehtori

AP!

Aku-Pekka Saurama (tuttavallisemmin AP) on järvenpäälainen 19-vuotias nuorimies.

”Järvenpää on ihan mukava kaupunki, missä asuu paljon nuoria ihmisiä. Toki vähän pienet piirit täällä on – lähes kaikki tuntevat toisensa. Siksi olisi mukava muuttaa lähitulevaisuudessa vähän isompiin mestoihin”, toteaa AP.

”Peruskoulun yläluokat olin Kartanon koulussa ja sen jälkeen halusin lukioon ja aloitin lukio-opinnot Hyrylässä. Opiskelin siellä kaksi vuotta, mutta siirryin vuonna 2019 Järvenpään lukion aikuislinjalle. Tein töitä opiskelun ohella ja aikuislinjan iltatunnit oli helpompi yhdistää työnteon rytmiin”, kertoo AP. Nyt hänellä on abivuosi meneillään ja viimeinenkin yo-koetehtävä on tehty. Koetuloksia odotellessa vähän jännittää. Toive, tahto ja yritys on saada loput päättötodistuskurssit tehtyä ja ylioppilastutkinto valmiiksi tämän kevään aikana.

Tulevana kesänä AP:n tie vie Santahaminaan varusmiespalvelukseen. Siellä tähtäimessä on reserviupseerikoulutus, ja siksi urheilullisella miehellä on kunnonkohotusvaihe. Kesäksi kuntoon lenkkeily, kuntosalin ja potkunyrkkeilyn voimin!

AP on tehnyt erilaisia myyntitöitä opiskelun ohella jo useamman vuoden ajan. Nyt hän on töissä budo- ja kamppailulajien varusteita myyvässä erikoiliikkeessä Budolandissa.

AP:n tulevaisuudensuunnitelmissa ovat kaupallisen alan opinnot ammattikorkeakoulussa. ”Toki sitä ennen olisi mielenkiintoista mennä töihin ulkomaille joksikin aikaa”, hän miettii.

Opiskelunsa aloittaville nuorille ja aikuisille hän antaa hyvän neuvon: ”Ota reipas asenne opiskeluun heti alusta alkaen, älä lykkää asioita. Asiat usein mutkistuu, kun ne pitkittyy!”

Teksti Päivi Järvinen,
Järvenpään lukion aikuislinjan apulaisrehtori

Korona-ajan ”abilook”
yo-kokeiden jälkeen.

Kuva Päivi Järvinen

Psykologiaa lukion aikukslinjalla

Matti Räsänen

Olen Matti Räsänen, ja opetan aikuislukiossa psykologiaa ja filosofiaa. Päivälukion puolella opetan filosofian lisäksi historiaa ja yhteiskuntaoppia. Opettajuus lienee tullut osaltaan suvun perintönä, sillä olen kolmannen polven opettaja.

Ennen opettajaksi ryhtymistä työskentelin tutkijana sekä toimittajana. Tein kaksi Kulosaaren huvilayhdyskuntaan liittyvää kirjaa sekä valmistelin väitöskirjaa. Lasten synnyttyä tutkijan työn taloudellinen arvaamattomuus alkoi tuntua hieman arveluttavalta ja lähdin suuntaamaan opettajan opintoihin.

Koulutuspolkuni on ollut melko moninainen. Opintopisteitä minulle on kertynyt melkoinen kasa. Olenkin aina ollut kiinnostunut monista asioista ja harrastanut opiskelua muiden töiden tekemisen lisäksi. Toinen elämässä mukana kulkenut teema on remontointi: olen ollut kiinnostunut vanhoista taloista ja tutkimustyönäkin käsitelly rakennettua ympäristöä. Ehkä huipentumana remontointityössä on ollut itse pikaliimasta, silikonista, alumiinirimasta ja vanhoista ikkunalaseista tehty tee-se-itse elementti-ikkunat. En tosin voi suositella niitä kaikille.

Ihmisiin ja ihmissuhteisiin liittyvät kysymykset ovat aina kiinnostaneet minua, ja tätä taustaa vasten psykologia on tuntunut innostavalta. Toisaalta pidän erilaisten asioiden päähkimisestä, ja tätä taustaa vasten filosofia on myös tarjonut mahdollisuuden tarkastella asioita eri kanteilta.

Kuluneen lukuvuoden opiskelu on edennyt poikkeusolosuhteissa. Etäopetus on onnistunut mielestäni aika hyvin. Vuorovaikutus ja samassa tilassa olemisen tunto on tietysti kokenut suuren muutoksen, mutta toivottavasti ensi syksystä alkaen opetus palaa taas takaisin lähiopetukseen.

Teksti Matti Räsänen, psykologian, filosofian, historian ja yhteiskuntaopin opettaja

Kuva Rauha Räsänen

Kirje lukiolaiselle

Jäin eläkkeelle lukion liikunnan ja terveystiedon lehtorin virasta helmikuun alussa vuonna 2020. Virka oli lapsuuden unelmieni täyttymys. Unelmia pitää aina olla!

Eläkepäivien suunnitelmat muuttuivat meille kaikille yllätyksenä tulleen koronan myötä. Myös Sinun elämäsi, lukiolainen, korona on muuttanut paljon. Etäopetus ja itsenäinen työskentely ovat arkipäivää. Suuret tärkeät tapahtumat, kuten vanhojen tanssit, penkkarit ja kaikki yhteiset tapahtumat, ovat muuttaneet muotoaan tai jääneet kokonaan pois. Kavereiden tapaaminen on vaikeutunut, biletyksistä puhumattakaan. En osaa edes kuvitella muutosten vaikutusta tulevaisuuttasi ajatellen.

Oma lukioaikani oli huoletonta, vaikka kaikki piti opetella ulkoa ja lukemista oli paljon. Kukaan ei puhunut oppimistyyleistä tai oppimisvaikeuksista, ja tunsin välillä itseni tyhmäksi, kun en oppinut lukemalla. Vasta opiskeltuani opettajaksi ymmärsin, että opin näkemällä ja tekemällä, en lukemalla. Tämä näkyi myös omassa ammatinvalinnassani ja opetuksessani. On todella tärkeää tuntea oma oppimistyylinsä ja -vaikeutensa. Se helpottaa elämää.

Maalla ei ollut harrastusmahdollisuuksia ja sosiaaliset kontaktit liittyivät kouluun. Ei ollut myöskään somea häiritsemässä itsetuntoa, läksyjen tekemistä ja yöunia, joten lukio toi mukanaan kaiken tärkeän. Minä luotin myös tulevaisuuteen. Luota Sinäkin – kyllä meistä jokainen paikkansa löytää!

Vietin nuorena lukiossa monta vuotta – ennakoinko jo silloin luokatonta lukiota? No, lukio ei ollut minua varten, mutta vanhempani panivat kaikki viisi lastaan lukioon, jotta meillä olisi mahdollisuus parempaan tulevaisuuteen kuin heillä maanviljelijöinä. He olisivat halunneet opiskella, mutta heidän piti jäädä jatkamaan sukulilansa hoitamista. Olen kiitollinen, että he arvostivat opiskelua ja pakottivat meidät kouluttautumaan.

Olen tehnyt erilaisia töitä, joista jokaisesta on jäänyt jotakin elämän matkalle. Hakiessani opiskelemaan huomasin, että lukio olisi kannattanut ottaa vähän vakavammin, koska en päässyt edes pääsykokeisiin opettajankoulutuslaitokseen. Sain kuitenkin töitä silloisen HYKS:n tutkimustoimistosta.

Kuva Petra Koivu

Halusin kuitenkin tehdä jotain muuta. Joku ehdotti minulle liikunnanohjaajan koulutusta. Hain koulutukseen ja pääsin sisään! Koulutus oli mahtava. Tein töitä liikunnanohjaajana kaikenikäisten kanssa, siis vauvasta vaariin, ja opin kaikilta paljon.

Jonkin ajan kuluttua minua ehdotettiin ammattiopistoon auki tulleeeseen kolmen kuukauden sijaisuuteen. Niinpä kokeilin siipieni kantavuutta opena. Sydämeni jäi amikseen, vaikka palasin liikunnanohjaajaksi. Vuoden kuluttua amikseen tarvittiin päätoimista opettajaa, ja ilmoitin kiinnostukseni. Siitä alkoi koulutusputki: viikonloppu- ja kesäkursseja sekä ammatti-korkeakoulu- ja yliopisto-opintoja. Lopulta sain maisterin paperit käteen.

Järvenpään lukiossa tarvittiin tuntiopettajaa, ja koska työskentelin kadun toisella puolella, oli yhteistyö helppo toteuttaa. Siitä alkoi lukiourani. Pelkäsin, että olen liian amisopettaja – ja niin varmaan olinkin. Ratkaisun tekeminen kahden talon välillä ei ollut helppoa, mutta valintani oli hyvä. Lukiossa opiskelijat jäivät etäisemmiksi kuin amiksessa ja tavoitteet olivat kovat, mutta selvisin omalla tavallani, olemalla oma itseni. Uskalla sinäkin olla oma itsesi! Lukio oli yksi vaihe elämässäni, ja niin se on Sinunkin elämässäsi. Kun suljet sen oven, uusia ovia aukeaa. Pyri aina unelmiasi kohti. Älä luovuta.

Kiitos Sinulle lukiolainen eväistä, joita sain Sinulta elämäni reppuun. Kiitos ihanista läksiäisistä, jotka tulivat täytenä yllätyksenä. Sinua ja lukiokokemuksiani en unohda koskaan.

Hyvää jatkoa Sinulle, lukiolainen!

Lea

Tässä vielä muutamia elämänohjeita:

”Levon kieltäminen elimistöltä on kasvavan puun juurien katkomista” (Sylvi Kekkonen). Lepo ja uni ovat kaiken rakennuspuuta.

Maasta se pienikin ponnistaa.

Hyväksy ensin itsesi, muut seuraavat perässä.

Lue lehtiä ja kaunokirjallisuutta. Saat paljon tietoa. Lukeminen rentouttaa ja avartaa näkemyksiäsi. Medialukutaito on yksi tärkeimmistä taidoistasi. Kuka vain voi laittaa mitä vain nettiin ja kuvia voi muokata. Ole kriittinen.

Näkö on kuin Luoja luo, tavat kuin ite tahtoo.

Vierivä kivi ei sammaloidu. Muista kuitenkin kohtuus ja lepopäivät.

Metsä vastaa niin kuin sinne huudetaan.

Kirjoittaja Lea Väyrynen työskenteli Järvenpään lukion liikunnan ja terveystiedon tuntiopettajana vuosina 2004–2011 ja lehtorina vuosina 2011–2020.

Josefiina Virtanen
Kuvataiteen lukiodiplomi:
Kokoelma / Pieni merenneito -sadun kuvitus
tekniikka: digipiirros
Yksityiskohtia teoksesta

Senioriyhdistys

Riemuylioppilaan puhe

syömään. Päivällisen jälkeen minä pyysin hovimestarilta jälkiruuaksi parasta, mitä heillä oli. Meni vartti, ja hovimestari tuli luoksemme pölyisen pullon kanssa. Hän pyyhki valkoisella liinallaan pullon pölyistä etikettiä. Etiketissä luki: Marlin Mesimarjalikööri.”

1960-luvun loppu ja 1970-luvun alku olivat nuorison heräämistä poliittiseen vaikuttamiseen. Olin tuohon aikaan Järvenpään yhteiskoulun teinikunnan puheenjohtaja. Teiniliitto oli voimakkaimmillaan, ja paikallisosastot, teinikunnat, kouluissa niin ikään. Järjestimme taksvärkkejä kolmansien maiden hyväksi, organisoimme mielenosoituksia Vietnamin sodan lopettamiseksi, taivoittelimme Summerhillin kasvatustavoitteita...

Vaikka poliittinen tietoisuus oli vahvaa, mukana oli paljon myös harrastustoimintaa ja muuta viihdetoimintaa, kuten tanssien järjestämistä muutaman kerran lukukaudessa. Perustimme tuolloin muun muassa Järvenpään nuorisoteatterin.

Teiniliitto meni konkurssiin ja lakkautettiin vuonna 1983. Sen toimintaa jatkamaan perustettiin Suomen lukiolaisten liitto. Lukiolaisten liitto ei käsittääkseni ole saanut samanlaista tuulta alleen kuin Teiniliitto. Onneksi nuoret ovat viime vuosina kehittäneet itselleen ominaisempi tapoja vaikuttaa.

Vuosien pituinen lukujärjestyksen mukainen eläminen on nyt teidän kohdallanne päättynyt. Tämä ei kuitenkaan tarkoita opiskeluajan päättymistä – päinvastoin, nyt se vasta oikeastaan alkaa. Onneksi ammatin opiskelminen on aivan mahtavaa ja motivoivaa työtä, ja sen jälkeenkin, kun olette valmistuneet, opiskelu jatkuu. Se jatkuu ja jatkuu koko elämän ajan.

Koulua ei ole käyty vain yo-tutkinnon suorittamista varten, vaan ensi sijassa elämää varten. Kun opiskelee elämää varten, tiedosta tulee sydämen sivistystä, henkistä pääomaa, joka luo edellytyksiä elämästä selviytymiseen.

Tommy Tabermann sanoo runossaan Elinehto osuvasti sen, mitä nyt lopuksi haluan teille sanoa.

Elinehto

*Kaikkea saa tehdä.
K kaikkea pitää tehdä.
Kaikkia ovia pitää tempoa,
kaikkia kuita kurkotella.
On vain yksi ehto,
elinehto:
Värisävää sielua ei saa tallata.*

Järvenpään lukion ylioppilasjuhlien perinteisiin kuuluu kutsua paikalle riemuylioppilaat eli 50 vuotta sitten Järvenpään lukiosta ylioppilaiksi valmistuneet. Yksi riemuylioppilaista pitää juhlissa puheen. 4.12.2020 pidettyjen lakkaisten puhujana oli Kari Naalisvaara.

Järvenpään yhteiskoulun ja lukion senioriyhdistyksen toimintaan voi tutustua tarkemmin yhdistyksen verkkosivuilla osoitteessa www.jyklus.net. Sivujen kautta voi myös liittyä yhdistyksen jäseneksi.

Hyvät uudet ylioppilaat – riemuylioppilaiden puolesta onnittelen teitä upeasta saavutuksestanne.

Järvenpään lukiolla kuten eräillä muillakin lukioilla on perinne, jonka mukaan 50 vuotta sitten kirjoittaneet – riemuylioppilaat – tervehtivät uusia ylioppilaita yhteisessä kevätkuulussa. Tähän perinteeseen kuuluu myös riemuylioppilaan puhe uusille ylioppilaille. Pandemia muutti kaiken, peruutti myös tämän yhteisen juhlan. Vain riemuylioppilaan puhe jatkaa tätä perinnettä.

Suomi oli aivan erilainen yhteiskunta 50 vuotta sitten. Suomi oli homogeeninen maa. Meillä ei juuri näkynyt ulkomaalaisia tai asunut ulkomaalaistaustaisia ihmisiä. Nyt heitä on noin 8 % väestöstä eli yli 400 000. Meistä kirkkoon kuului tuolloin yli 90 %, nyt alle 70 %. Radiossa meillä oli kaksi valtakunnallista kanavaa. Nyt meillä on useiden Ylen kanavien lisäksi sata kaupallista radiokanavaa. TV1 ja TV2 aloittivat nykymuodossaan vuonna 1970. Ohjelmat olivat mustavalkoisia. Tänäpä katselemme halutessamme kymmeniä tai satoja tv-ohjelmia eri puolilta maailmaa. Järvenpään väkiluku on yli kaksinkertaistunut tänä aikana.

Myös koululaitos oli erilainen aikanamme. Tuolloin oli rinnakkaiskoulujärjestelmä. Nyt on yhtenäiskoulu. Tämän teidän lukionne edeltäjä oli Järvenpään yhteiskoulu, joka sijaitsi tuolla kirkon vieressä. Se oli yksityinen koulu, jossa opetus oli maksullista. Lukukausimaksujen lisäksi maksoimme itse kaikki kirjat ja oppimateriaalin. Kouluruokailukin oli maksullinen. Henkilökohtaisista tietokoneista tai kännyköistä ei ollut vielä minkäänlaista aihiota. Niiden sijaan opiskelimme koulussa pakollisena aineena pikakirjoitusta.

Opettajat olivat originelleja tyyppejä. Yksi lempiopettajistani, biologian ja luonnontiedon opettaja Eero Kolehmainen eli ”Simppu”, oli värikäs persoona. Hän kertoi monesti mainioita tarinoita. Hänellä oli tapana kävellä luokan edessä kädet takataskussa.

”Kun minä ja vaimoni, taiteilija Laura Järnefelt, olimme Istanbulissa lomailmassa, vaimoni maalasi päivät ja minä kuljin kaupungilla tutustuen nähtävyyksiin. Yhtenä iltana päätimme mennä hienoon ravintolaan

Kannen kuva
Julia Hjerppe
Kuvataiteen lukiodiplomi: Kokoelma /
Popkulttuurin ilmiöt 2000-luvulla
tekniikka: puuvärit, tussit, rajauskynät paperille (A2)

Viljami Hyvärinen:
Kuvataiteen lukiodiplomi: Odottamaton tekijä / "Toisten elämässä odottamaton tekijä voi olla jotain pysyvää ja konkreettista, jonka kanssa eletään koko elämä."
tekniikka: digipiirros

